

Nationaal Archief
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Nummer Toegang: 2.13.44

**Inventaris van het archief van het
Algemeen Toezicht op het Wapen der
Koninklijke Marechaussee; Inspectie
der Koninklijke Marechaussee, (1815)
1841-1941 (1959)**

Versie: 30-03-2022

H.H. Jongbloed

Nationaal Archief, Den Haag 1989

This finding aid is written in Dutch.

I N H O U D S O P G A V E

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
INLEIDING.....	7
TAAK.....	14
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	16
De verwerving van het archief.....	18
Inhoud en structuur van het archief.....	19
Verantwoording van de bewerking.....	19
Verwant materiaal.....	22
Beschikbaarheid van kopieën.....	22
Verwante archieven.....	22
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	23
1 ALGEMEEN TOEZICHT OP HET WAPEN DER KONINKLIJKE MARECHAUSSEE 1841-1909.....	23
2 INSPECTEUR DER KONINKLIJKE MARECHAUSSEE 1909-1941(1942).....	41
3 EERSTE "DIVISION" (COMPAGNIE?), 1815.....	72
4 COMMANDANT VAN DE TWEDE COMPAGNIE (LIMBURG) MAJ. J.J.C. HOPPENBROUWERS, 1844, 1851.....	73
5 EERSTE DIVISIE (NOORD-BRABANT), 1866-1886.....	74
6 COMMISSIE TAK, 1930-1931.....	75
7 COMMISSIE KAPPELHOF, 1932.....	76
8 STUKKEN WAARVAN HET VERBAND MET DE ARCHIEVEN NIET IS VASTGESTELD.....	77
9 AANVULLING 2010.....	78
Bijlagen.....	79
Concordanties van vroegere nummeringen naar de huidige.....	79
1 Bestanddeel KMar in Collectie Van Thielen.....	79
2 Bestanddeel KMar afkomstig van Archief KL.....	79

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Inspectie der Koninklijke Marechaussee

Periodisering:

archiefvorming: 1841-1941

oudste stuk - jongste stuk: 1815-1959

Archiefbloknummer:

D27114

Omvang:

292 inventarisnummer(s); 10,20 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven, getypte en gedrukte documenten, geen bijzondere handschriften.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Koninklijke Marechaussee

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Het archief van de Koninklijke Marechaussee, dat als politiekorps militaire taken uitoefende en speciaal was belast met de grensbewaking, bevat vanwege de dienst Algemeen Toezicht correspondentie met nadere toegangen in de vorm van agenda's. Verder zijn er registers m.b.t. diverse personeelsaangelegenheden als verlof, voordrachten e.d. Namens de Inspectie zijn er stukken over de bouw, inrichting en beheer van de diverse kazernes verspreid over het land plus correspondentie. Verder zijn er nog enkele losse stukken over diverse compagnieën en commissies van onderzoek.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent geen beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Inspectie der Koninklijke Marechaussee, nummer toegang 2.13.44, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Inspectie Kmar, 2.13.44, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

INLEIDING

De Koninklijke Marechaussee (KMar) was en is een politiekorps met militaire status. Met een numerieke sterkte die in het tijdvak 1814-1940 de 1375 man niet te boven is gegaan, is de betekenis van het korps niet in zijn aantal te zoeken, maar in zijn taak: civiele (rijks)politiedienst uitgeoefend door een militair apparaat.

Institutionele geschiedenis tot 1940 (1943) in hoofdlijn ¹

Het verschijnsel marechaussee, ook gendarmerie geheten, is van Franse oorsprong ² en deed zijn intrede in de Nederlanden in het voetspoor van de Bataafse Revolutie en Franse overheersing. Bij de terugtrekking van het Franse bestuur in 1813 trok ook de Franse gendarmerie weg en ontstond een bestuurlijk en politieel vacuüm.

In de Zuidelijke Nederlanden werd dit vacuüm provisioneel gevuld door een tijdelijk bewind dat door de verbonden mogendheden in deze gewesten werd ingesteld. Aan het hoofd daarvan stonden twee, later één, Gouverneur(s)-generaal, die bij besluit van 27 februari 1814 nr. 7 de oprichting van een korps marechaussee gelastten.

Nadat het voorlopig bestuur over de Zuidelijke Nederlanden bewesten Maas door de verbonden mogendheden per 1 augustus 1814 provisioneel in handen was gelegd van de Souverein der Noordelijke Nederlanden, richtte deze bij besluit van 26 oktober 1814 (Brussel ³) nr. 498 het korps opnieuw op. Daarbij

-
- 1 De geschiedenis van de Koninklijke Marechaussee is zeer uitvoerig beschreven in W. van den Hoek (oud-commandant van het wapen), *De geschiedenis van het wapen der Koninklijke Marechaussee*, 's-Gravenhage 1963. Dit hoofdstuk volstaat daarom met een summiere schets. Voorzover niet anders aangegeven, is dit gebaseerd op Van den Hoek, die voor nadere informatie dient te worden geraadpleegd. Van den Hoek drukt als bijlagen de oprichtingsbesluiten en dienstvoorschriften uit 1814 en 1815 af, en citeert latere besluiten ten aanzien van het korps uitvoerig in zijn tekst.
 - 2 Nog steeds is de Franse gendarmerie nationale een militair apparaat.
 - 3 Na de formele vereniging van de Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden op het Congres van Wenen volgde de integratie van de Noord- en Zuid-Nederlandse bestuursapparaten ingevolgde KB van 16 september 1815 nr. 61. Voordien functioneerde te Brussel o.m. een Zuidnederlandse Staatssecretarie. Deze staakte zijn activiteit per 12 april 1816. Het archief van deze Brusselse secretarie, alsook die van andere voorlopige bestuursorganen in de Zuidelijke Nederlanden, hebben tot 1953 in Den Haag berust, maar zijn in dat jaar in het kader van een omvangrijke archiefruil met België aan dat land overgedragen. Aangezien tot 1818 de marechaussee uitsluitend in de "Belgische" gewesten functioneerde, werden marechaussee-zaken door het Zuid-Nederlandse Departement van Oorlog resp. de Zuid-Nederlandse Staatssecretarie behandeld. Doordat die archieven niet meer voorhanden zijn, is het niet steeds mogelijk om het (Brusselse) nummer van besluiten inzake de marechaussee te achterhalen. Zie Algemeen Rijksarchief, Tweede Afdeling, Inventarissen van archivalia welke in 1953 aan het Algemeen Rijksarchief in Brussel zijn overgedragen, Den Haag 1953 gereviseerd 1978, nummer toegang 2.23.03.

werd uitdrukkelijk gestipuleerd, dat het korps uitsluitend in de "Belgische" provincies, behalve Limburg, werkzaam zou zijn. Met de vereniging van Noordelijke en Zuidelijke Nederlanden door het Congres van Wenen kwam de marechaussee, mèt de reeds geldende regelgeving, definitief binnen het Nederlandse staatsbestel.

Tevoren was reeds, bij besluit van 30 januari 1815 (Brussel) nr. 10714 ⁴, het Reglement op de politie, de discipline en de dienst der marechaussee vastgesteld, terwijl in overeenstemming daarmee de inspecteur-generaal der Infanterie belast met de administratie van Oorlog in de Zuidelijke Nederlanden, Tindal, op 20 maart 1815 het Algemeen Reglement voor de inwendige dienst der marechaussee vaststelde ⁵.

Het besluit van de Algemene Commissarissen van 1814 stelde het korps onder bevel van een chef met de rang van kolonel. Bij "Souverein" besluit van 19 oktober 1814 (Brussel) nr. 402 werd kol. W. de Roisin tot chef benoemd (&Het reglement van betaling en administratie, vastgesteld bij "Souverein" besluit van 28 november 1814 (nummer onbekend, zie noot 2) en opgevolgd door het reglement van administratie vastgesteld bij KB van 1 februari 1820 nr. 26, merkte de commandant van het korps tevens aan als "inspecteur", hetgeen ertoe leidde dat de fungerend commandant zichzelf wel betitelde als "chef en inspecteur".&) Het "Souvereine" oprichtingsbesluit van 1814 bepaalde de sterkte van het korps op 961 man verdeeld over staf en zeven compagnieën. Het Reglement op de politie omschreef taak en organisatie nader, bepaalde de gewone en buitengewone dienst, en stipuleerde dat het korps voor zijn materiële, personele en disciplinaire aangelegenheden zou ressorteren onder de minister van Oorlog, voor wat betreft de uitoefening van zijn taak echter onder de minister van Justitie. Daarmee werd de basis gelegd voor repeterende fricties tussen deze departementen gedurende de eerste eeuw van het bestaan der KMar.

Reeds in 1815, bij KB's van 29 april (Brussel) nr. 9 en 25 juni (Brussel) nr. 1, werd het korps uitgebreid met compagnieën in Limburg en Luxemburg. Bij KB van 28 april 1817 (Den Haag ⁶) nr. 69 volgde een indeling van de compagnieën in afdelingen, en bij KB van 29 april 1818 nr. 62 werd een compagnie in Noord-Brabant ingesteld. Daarmee kwam de formatie op nominaal ca. 1375 man ⁷

Sinds 1815 zijn onophoudelijk plannen in studie geweest om het korps over het gehele rijk uit te breiden. Deze liepen echter tot 1889 vast op de daarmee gemoeide meer-kosten, en in de loop der tijd steeds nadrukkelijker op onenigheid tussen de twee betrokken ministeries over de vraag, welke begroting daarvoor zou opdraaien.

4 Inv.nr. 132.

5 Inv.nr. 20.

6 Zie noot 3

7 Eigenaardigerwijs werd daarmee de situatie gecreëerd, dat de KMar zijn dienst in grote trekken verrichtte in de voormalige Zuidelijke Nederlanden en voormalige Generaliteitslanden, maar niet in de voormalige Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden.

Bij KB van 20 oktober 1825 nr. 6 werd kol. De Roisin met bevordering overgeplaatst en opgevolgd door gen.maj. S.J. Travers. De hogere rang van de nieuwe chef hield waarschijnlijk verband met de wens om de taakuitvoering van het korps te verbeteren. De chef kreeg een andere titel: inspecteur-generaal. De Travers overleed reeds in 1827. Pas bij KB van 3 maart 1829 nr. 22 werd tot zijn opvolger benoemd gen.maj. F.N.L. Aberson.

Onder diens leiding beleefde het korps de Belgische opstand en afscheiding, die een aanzienlijke reductie meebrachten. Al of niet gebruik makend van inderhaast getroffen uittredingsregelingen, verliet het merendeel van het personeel de Nederlandse dienst. Met de samengeraapte resten trok Aberson zich in de maanden augustus tot november 1830 terug van Brussel via Antwerpen en Breda naar Dordrecht. Daar onderging het korps ingevolge KB van 31 december 1830 nr. 102 een voorlopige reorganisatie. De functie van inspecteur-generaal verdween en het wapen werd voorlopig gesteld onder bevel van de oudst-aanwezige officier, lkol. Van Ingen. De compagnie Noord-Brabant bleef intact, te Dordrecht zou een depot en depotcompagnie worden opgericht en het resterende personeel zou worden ondergebracht in een veldeskadron van twee compagnieën, ter beschikking van de bevelhebber van het veldleger. De sterkte van het korps werd niet vastgesteld. Op 28 februari 1831 bedroeg die 340 man. In 1836 werd de numerieke sterkte bepaald op 495⁸.

Na de vrede van Londen van 1839 werd het gehele Nederlandse leger en daarmee ook het korps marechaussee, aan een reorganisatie onderworpen. Bij KB van 5 mei 1840 nr. 64 werd de KMar met ingang van 1 juni georganiseerd in twee compagnieën, in Noord-Brabant en Limburg, alsmede een kleinere eenheid, luitenantschap, in Zeeuws-Vlaanderen. De formatie werd teruggebracht tot 447 man. Aan het hoofd zou een hoofdofficier staan, belast met de gewone en buitengewone inspecties. Als zodanig werd bij brief van het ministerie van Oorlog van 13 mei 1840 nr. 9 benoemd maj. F.G. Chomel. De staf van het wapen kreeg 's-Hertogenbosch als standplaats aangewezen. Chomel vatte de reorganisatie aan: bij korpsorder van 28 juni 1840 no. 6 werden alle orders en circulaires van voorgaande chefs van het wapen, daterend van voor 1 September 1839, ingetrokken, en bij korpsorder van 6 januari 1841 nr. 1 werd bericht, dat alle orders uitgevaardigd tussen eind augustus 1839 en januari 1841 achteraf door het ministerie van Oorlog waren geratificeerd⁹.

Na de ingrijpende reorganisatie van de Landmacht beval de koning bij KB van 30 mei 1841 nr. 69 algehele inspectie. De inspectie van de KMar werd daarbij opgedragen aan de commandant van de 2e cavaleriebrigade te 's-Hertogenbosch, gen.maj. Dumonceau. Diens rapportage was dermate kritisch,

8 Niet duidelijk is, of in de sterkte van 28 februari 1831 ook de restanten van de compagnieën Limburg en Luxemburg waren begrepen. Het detachement te Maastricht, in de organisatie van 31 december 1830 niet genoemd, werd in 1836 weer officieel tot de formatie gerekend.

9 Inv.nr. 107. Daarin wordt verwezen naar het orderboek van de eerste compagnie (Noord-Brabant) over 1829-1841, dat door Van den Hoek werd geraadpleegd bij het Museum der Koninklijke Marechaussee te Buren.

dat het wapen bij KB van 7 december 1841 nr. 68 onder algemeen toezicht van Dumonceau werd gesteld. Deze werd vervolgens bij KB van 31 december 1852 nr. 79 benoemd tot Inspecteur der Cavalerie, bij welke benoeming hem tevens de voortzetting van het algemeen toezicht op de KMar werd opgedragen. Naderhand is het algemeen toezicht op de KMar als vast element opgenomen in de instructie van de Inspecteurs der Cavalerie. De uitoefening van het algemeen toezicht door deze inspecteurs heeft geduurd tot 16 april 1909.

Onderwijl was bij KB van 9 december 1843 nr. 102 op de organisatie van het korps verder bezuinigd. Bij deze reorganisatie werd de staf van het wapen, inclusief de functie van chef, opgeheven, en kregen de compagniescommandanten de bevoegdheden die bij reglement of bijzondere voorschriften aan de commandant waren toegewezen. Het luitenantschap Zeeland ging op in de compagnie Noord-Brabant. De formatie werd gesnoeid tot 361 man. Gen. Dumonceau bleef met het algemeen toezicht belast en stond nu dus in directe verbinding met de compagniescommandanten. In wezen was hij daarmee "chef van het wapen" geworden. In 1863 vond de herdoop van de compagnieën in divisies plaats ¹⁰.

In het tijdvak 1843-1889 zijn opnieuw herhaalde initiatieven ontplooid om tot uitbreiding van het wapen te komen, die onveranderlijk stuk liepen op de budgettaire consequenties en de onenigheid daarover tussen de ministeries van Oorlog en Justitie. Op enige schaal werd daarom gebruik gemaakt van de reeds bij het Reglement op de politie van 1815 voorziene mogelijkheid om personeel van andere delen der krijgsmacht als hulpmarechaussee in te zetten.

In het kader van de gemeentewet 1851 werd ook een regeling voor de gemeentelijke politie in het leven geroepen. De verhouding tot de rijks-politie werd in algemene termen geschetst, doch behoefde nadere bepaling. Bij KB van 17 december 1851 nr. 1 werd daarin voorzien. Dit zgn. "Rijkspolitiebesluit 1851" bepaalde, dat het hoogste gezag over de rijks-politie berustte bij de minister van Justitie. Het rijk werd in 5 rijkspolitiedistricten verdeeld, aan het hoofd waarvan directeuren van politie werden gesteld. Twee directeuren werden aangesteld, maar al in 1852 weer ontslagen. De waarneming van de directeursfuncties werd opgedragen aan de procureurs-generaal bij de gerechtshoven. Tot het personeel der rijks-politie werden gerekend de marechaussee met hulp-marechaussee en de waterschouten.

Bij KB van 17 januari 1854 nr. 113 werd vervolgens de rijksveldwacht in het leven geroepen. Vooralsnog was dit geen afzonderlijk apparaat, maar kon de minister van Justitie de nevenfunctie van rijksveldwachter verlenen aan ambtenaren met een andere hoofdtaak, zoals gerechtsdienaren en opzichters van jacht en visserij. Aan hun bestaande taken werd dus door de benoeming tot rijksveldwachter de handhaving van openbare orde en veiligheid toegevoegd. Bij KB van 11 november 1856 Sb. 114 ingaande 1 januari 1858

10 KB van 28 februari 1863 nr. 47, Recueil Militair 1863 p. 18. Bij een totale formatie van 361 man (in 1843) is de benaming "divisie" wat misleidend. Hetzelfde geldt voor de in marechaussee-kringen gebruikelijke term "brigade", waarmee doorgaans een lokaal gedetacheerde groep van een handvol marechaussees wordt bedoeld.

werden de inmiddels tot rijksveldwachters benoemde ambtenaren met àl hun taken (dus gerechtsdienst, toezicht op jacht en visserij, en handhaving van openbare orde en veiligheid), samengebracht in het Korps Rijksveldwacht. Het eigen politie-apparaat van het rijk kwam daardoor uit twee delen te bestaan: rijksveldwacht (met civiele status) en marechaussee (met militaire status). In provincies waar de marechaussee functioneerde (Noord-Brabant, Limburg en Zeeuws-Vlaanderen) werden slechts in beperkte mate rijksveldwachters benoemd.

Pas als gevolg van ernstige ongeregeldheden in Amsterdam en de drie noordelijke provincies gedurende de tweede helft van de jaren 1880 kon uiteindelijk de uitbreiding van de marechaussee "boven de Moerdijk" doorgang vinden. Bij KB van 4 november 1889 nr. 14 werd een nieuwe derde divisie opgericht met als ressort Oost-Gelderland, Overijssel en Drenthe (vrijwel) geheel, en de zuid-oostelijke delen van Groningen en Friesland, in een nader bepaalde dislokatie van brigades. De uitbreiding was in 1891 geheel gerealiseerd. Reeds bij KB van 30 maart 1894 nr. 9 werd de derde divisie gesplitst in een derde en vierde. De derde diende in Gelderland benoorden Rijn en Waal alsmede in Overijssel, de vierde in Groningen, Friesland en Drenthe. Bij KB van 19 maart 1895 nr. 27 werd de formatie numeriek versterkt tot een totaal van 795 man.

Bij KB van 12 maart 1909 nr. 44 werden, na langdurige voorbereidingen, verdere wijzigingen vastgesteld. De kosten van het wapen werden herverdeeld: Justitie zou twee-derde, Oorlog het resterende dragen. Tegelijk werd het wapen onttrokken aan het toezicht van de Inspecteur der Cavalerie en onder een eigen chef, met de titel van inspecteur, gesteld. De organisatie zou bestaan uit een staf, vier divisies, en een depot te Apeldoorn, tevens bedoeld als instructie-eenheid. Korte tijd later werd een geheel zelfstandig detachement gevormd voor de bewaking van paleis Het Loo, als vervanging van de tot dan toe optredende "klompenwacht" van tuin- en parkpersoneel. De eerste inspecteur, maj. G.A. van Haeften, aanvaardde op 16 april 1909 zijn functie. Zijn instructie was vastgesteld bij KB van 1 april 1909 nr. 23. In de jaren 1912-1920 werd vervolgens geleidelijk de verspreiding van het wapen over het gehele land voltooid door de uitzetting van brigades in Noord- en Zuid-Holland.

Bij de mobilisatie van 1914 kwam het gehele korps marechaussee onder bevel te staan van de opperbevelhebber der land- en zeestrijdkrachten (OLZ). Een gedeelte van de marechaussee werd korte tijd gemobiliseerd, maar in november 1914 keerde het meeste gemobiliseerde personeel weer naar zijn vredesstandplaats terug. De inspecteur KMar werd voor de uitoefening van zijn taken ten aanzien van de gemobiliseerde marechaussee ingedeeld bij het Algemeen Hoofdkwartier als hoofd van de afdeling Marechaussee. Ten aanzien van het niet-gemobiliseerde deel der KMar oefende hij zijn gewone functie volgens vredesinstructie uit. Eenheden geplaatst in gebieden die in staat van beleg of oorlog waren verklaard, stonden zowel ter beschikking van de militaire als van de burgerlijke autoriteiten. Elders verrichtte de marechaussee uitsluitend de gewone justitie- en politiedienst.

In de loop van de jaren 1914-1918 vergde de grensbewaking steeds meer aandacht en mankracht, zonder dat op structurele basis in voldoende personeel werd voorzien. De KMar raakte daardoor in de klem van onverenigbare eisen: de civiele en de militaire (politie)dienst diende voortgang te vinden en tegelijk moest de grensbewaking voldoende bemand worden. Toen noodmaatregelen niet hielpen werd begin 1918 tot de vorming van militaire politie-afdelingen besloten. Deze zouden bestaan uit geselecteerd personeel van andere landmacht-onderdelen, dat zou worden belast met de taken van militaire politie (handhaving van orde en veiligheid binnen de krijgsmacht voorzover militairen bij de verstoring daarvan betrokken waren) die tot dusver door de KMar waren behartigd. Het einde van de Eerste Wereldoorlog betekende niet het einde van deze afdelingen. Zij werden ingaande 1 juli 1919 omgevormd tot het Korps Politietroepen, dat met drie compagnieën en een formatie van 653 man belast werd met de bewaking van militaire gebouwen, handhaving van de openbare orde tegen verstorende militairen, transport van verdachte en veroordeelde militairen, en naderhand deelname aan de grensbewaking. Bij KB van 26 mei 1922 nr. 216 werd dit korps, met een formatie van intussen 720 man, opgenomen in de vredesorganisatie van het leger. Als commandant werd aangewezen de inspecteur der KMar in nevenfunctie. Bij KB van 21 maart 1935 nr. 102 werd het bevel over het Korps Politietroepen onttrokken aan de inspecteur der KMar.

De KMar beleefde ondertussen in 1919 een uitbreiding tot 1177 man, en in 1921 tot 1259. Een en ander hield verband met de voltooiing van de verspreiding van de KMar over het gehele land, en met het feit, dat de wet van 10 januari 1920 Sb. 11 aan de minister van Justitie de bevoegdheid verleende, in vreedstijd een soort "civiele staat van beleg" in nader aan te wijzen grensstreken te handhaven, ter opvolging van de tijdens de mobilisatie uitgeroepen militaire staat van beleg. Krachtens deze wet werden bij KB van 11 februari 1920 Sb. 65 de bewakingskringen aangewezen, en bij beschikking van de minister van Justitie van 21 februari 1920 nr. 858 het bewakingsreglement. De leiding van de grensbewaking werd gelegd bij de inspecteur der KMar, de feitelijke uitvoering berustte bij de reeds aan de grens aanwezige belastingambtenaren, tijdelijke hulpkommiezen, naderhand het Korps Politietroepen (waarin een deel van de hulpkommiezen werd opgenomen), onder medewerking van gemeentepolitie, rijksveldwacht en marechaussee, voorzover de gewone dienst deze medewerking toestond.

Het aantal bewakingskringen verminderde geleidelijk in de periode 1922-1927, waardoor de grensbewaking, en het aandeel van de marechaussee daarin, geleidelijk tot normale proporties terugkeerde. Mede daarom kon in 1924 inkrimping van de formatie KMar tot 1100 man worden bepaald, te bereiken door natuurlijk verloop. Op deze sterkte zou het korps tot 1940 blijven.

Het KB van 6 augustus 1935 Sb. 497, een nieuw Rijkspolitiebesluit dat het vorige uit 1851 verving, trachtte de organisatie van de rijkspolitie aan te passen aan de Gemeentewet van 1931, waarin was bepaald dat de politiedienst in gemeenten met minder dan 5000 inwoners door rijkspolitie zou worden verricht. Tot de rijkspolitie werden, als voorheen, gerekend de

rijksveldwacht en de marechaussee. Het gezag over de gehele rijkspolitie werd gelegd bij de minister van Justitie, die de bevoegdheid kreeg te bepalen waar rijksveldwacht dan wel marechaussee voor de rijkspolitiedienst zou worden ingezet. Bij gemeenschappelijke beschikking van de ministers van Justitie en Defensie (nrs. 18 maart 1935 nr. 1772 Geheim en 10 april 1935 Geheim Litt. F 60) was reeds een "commissie voor de reorganisatie en dislocatie der Rijkspolitie" ingesteld om aanbevelingen te doen over een zo efficiënt mogelijke dislokatie van de twee onderdelen der rijkspolitie (rijksveldwacht en marechaussee), mede gezien de bijzondere geschiktheid van de marechaussee om waar nodig "krachtdadig op te treden" ¹¹.

De toenemende internationale dreiging leidde vanaf 1938 tot verscherping van de grensbewaking, als gevolg waarvan de voornemens tot herinrichting van de rijkspolitiedienst kwamen te vervallen. Op 16 maart 1938 (nr. 1481) besloot de minister van Justitie tot de aanstelling van 100 hulpkommiezen, betiteld als grenscontroleurs, onder bevel van de inspecteur der KMar. De positie van deze grenscontroleurs werd nader geregeld bij KB van 1 juli 1939 Sb. 282. Later in 1938 werd de KMar bevolen zoveel mogelijk personeel voor de grensbewaking vrij te maken, en werd dienstplichtig militair personeel van de grensbataljons beschikbaar gesteld om samen met de marechaussee de grensbewaking te verrichten. Korte tijd later werd de mogelijkheid geopend voor uitgediend dienstplichtig personeel om vrijwillig in detachering bij de KMar bij te dragen aan de grensbewaking. Verdere versterking vond plaats vanaf april 1939, toen onder de werking van de "strategische grensbewaking" reguliere militaire eenheden voor grensbewakingsdienst werden ingezet.

In de meidagen van 1940 weken 271 leden van de KMar uit naar Engeland. De achterblijvenden legden vrijwel allen de verklaring op erewoord af, die beslissend was voor krijgsgevangenschap of overgang naar de civiele maatschappij. Bijgevolg werd de marechaussee op 5 juli 1940 gedemilitariseerd en naar de burgerlijke politie overgeheveld, onder het gezag van het departement van Justitie. Het Korps Politietroepen werd per dezelfde datum opgeheven en het personeel ervan als burgerlijke politie verspreid over marechaussee, rijksveldwacht en gemeentepolitie. Daardoor groeide de marechaussee tot een sterkte van 4000 man, die in acht divisies werd gereorganiseerd. In november 1940 werd voorts de rijksveldwacht, ter sterkte van ca. 2400 man, geïntegreerd in de marechaussee, en per 1 december 1942 volgden de gemeente-veldwachters van de gemeenten waar eveneens marechaussee aanwezig was.

Per 1 maart 1943 volgde een reorganisatie van de politie-organisatie, waarbij gemeentepolitie bleef bestaan in 121 uitsluitend middelgrote gemeenten, en elders staatspolitie, ook marechaussee genaamd, bevoegd werd. Dit was het sluitstuk van een reeks reorganisatie-maatregelen, die uiteraard tot doel

11 De commissie, ook wel aangeduid als "Rijkspolitiecommissie", had niet zozeer tot taak een rapport uit te brengen, maar fungeerde veeleer als een staande adviescommissie. Het archief van de commissie berust bij het Algemeen Rijksarchief, Tweede Afdeling, archief van de commissie voor de reorganisatie en dislocatie der Rijkspolitie 1935-1939, nummer toegang 2.09.41.06.

hadden de Nederlandse politie "gelijk te schakelen". Najaar 1940 was de functie van inspecteur-generaal der Nederlandse politie gecreëerd, rechtstreeks ressorterend onder de secretaris-generaal van Justitie¹². In diens staf werd later ook de inspecteur der marechaussee opgenomen. Per 1 juli 1941 was vervolgens de "gevolmachtigde voor de reorganisatie van de Nederlandse politie" ten tonele verschenen, aan wie de competentie inzake personeel, uitrusting en comptabiliteit was voorbehouden. Daartegenover was aan de inspecteur-generaal, en in diens voetspoor de inspecteur der marechaussee, slechts de regeling van de dienstuitoefening gelaten. De mogelijkheden van de bezetter om Duitsgezind personeel in de organisatie, en met name de leidende functies, te plaatsen, waren daardoor aanzienlijk toegenomen.

TAAK

¹³

De taak van de marechaussee werd in 1815 omschreven in het Reglement op de politie, de discipline en den dienst der marechaussee. Dit reglement is tot 1940 in functie gebleven. Deze taak kan in twee hoofdonderdelen worden onderscheiden: de (civiele) rijkspolitiedienst en de militaire politiedienst. Daarbij werd de civiele (rijks)politiedienst uitgeoefend in de gebieden, waar de marechaussee was gestationeerd. De uitbreiding van de marechaussee over het gehele land en de oprichting van de Rijksveldwacht betekende feitelijk, dat er een lappendeken van (rijks)politiële competenties groeide, naast de gemeentelijke. Herhaalde studies om daarin verbetering te brengen, liepen allen op niets uit.

De rijkspolitiedienst werd in 1815 onderscheiden in gewone en buitengewone dienst. Tot de gewone dienst behoorden patrouilles, inwinnen van inlichtingen, opsporing en arrestatie van verdachten, beschermen van douanepersoneel belast met de uitvoering van dwangbevelen, opmaken van proces-verbaal van geconstateerde of vermoede misdrijven, surveillance van volksverzamelingen, kermis en e.d., uiteendrijven van gewapende oplopen, vervoer van gevangenen, bestrijding van landloperij enz. Artikel 11 van het reglement somde in 31 leden de gewone dienst op. Tot de buitengewone dienst werd gerekend het "verlenen van de sterke hand" op verzoek van daartoe bevoegde autoriteiten, tot handhaving van rust en orde, tot het ondersteunen van de uitvoering van wetten en verordeningen en bij de uitvoering van vonnissen. Vordering van buitengewone dienst diende schriftelijk te geschieden. De marechaussee verrichtte in het algemeen zijn dienst in uniform, maar uitzonderingen waren toegestaan. Oneigenlijk gebruik van "verdekt tenue" maakte al gauw scherpere regelgeving nodig.

¹² Als inspecteur-generaal der Nederlandse politie trad op kol. A.W. de Koningh, voorheen inspecteur der KMar. Zie inv.nrs. 140 en 141.

¹³ Gebaseerd op Van den Hoek, zie noot 1.

De militaire politiedienst omvatte in vreedstijd aanwezigheid bij inspecties van militie-commissarissen, toezicht op de opkomst van verlofgangers, geleide van troependoortocht, opsporing van deserteurs en niet-opgekomen verlofgangers, en bijstandverlening aan militaire autoriteiten ter uitvoering van hun bevelen. Het reglement verklaarde de officieren der marechaussee ondergeschikt aan de provinciale militaire commandanten, die derhalve de bevoegdheid hadden bevelen aan de marechaussee uit te vaardigen. Daarvan dienden zij echter terughoudend gebruik te maken, uitsluitend wanneer zij zonder de marechaussee de uitvoering van hun bevelen niet gedaan konden krijgen. Eenzelfde ambigue relatie bestond op de lagere niveaus tussen plaatselijke militaire commandanten en marechausseeperoneel. In oorlogstijd werd aan de marechaussee de militaire politietaak te velde opgedragen, zonder dat deze ten koste mocht gaan van de civiele taken.

Een bijzondere bepaling van het Reglement op de politie was de beperking van het aantal gehuwde marechaussees tot twee à drie per compagnie. In combinatie met het gegeven dat de dienstverbintenis voor onbepaalde tijd werd aangegaan en dat het verlaten van de dienst slechts mogelijk was door het stellen van een vervanger tot genoegen van de betrokken commandant, was hier een bron van voortdurende problemen geschapen. Een marechaussee met huwelijksplannen in wiens compagnie de gehuwdenlimiet reeds was bereikt, was aangewezen op een remplaçant of op een minder strikte toepassing van de gehuwden-limiet, dan wel moest zijn plannen opgeven of onvrijwillig ontslag uit de dienst uitdoeken. In weerwil van herhaalde aanpassing van de regels heeft dit probleem tot ver in de 20e eeuw bestaan.

Het Algemeen Reglement op de inwendige dienst van 1815 schreef voor, hoe de marechaussee in de uitoefening van haar taken te werk diende te gaan. Dit reglement is officieel tot 1914 van kracht geweest¹⁴. Reeds in 1815 werd door de minister van Justitie een opgave vastgesteld van 83 wetten en voorschriften, welke ter uitvoering (mede) aan de marechaussee waren opgedragen. Uiteraard is deze basisverzameling in de loop der tijd gewijzigd en aangevuld. In 1914 werd het Algemeen Reglement vervangen door een dynamische verzameling Dienstvoorschriften. Deze verzameling was reeds in 1904 aangelegd en sindsdien officieus in gebruik.

De administratie en comptabiliteit van het korps werden geregeld bij SB van 28 november 1814¹⁵, dat werd opgevolgd door het reglement van administratie vastgesteld bij KB van 1 februari 1820 nr. 26. Dit reglement bleef van kracht totdat bij KB van 12 april 1918 nr. 52 een opvolger werd afgekondigd.

Pas na de oorlog werd de taak van de KMar ingrijpend gewijzigd. Bij besluit van de minister van Justitie van 1 augustus 1945 afd. Politie nr. 5 Kabinet werd bepaald dat de KMar, als militair politiekorps, tot taken zou hebben het verlenen van militaire bijstand aan de burgerlijke politie in geval van verstoring der openbare orde, verzorging van de grensbewaking, en de uitoefening van de

14 Het werd op voorstel van de inspecteur KMar ingetrokken bij beschikking van de minister van Oorlog van 13 mei 1914 lre afd. nr. 26. Zie inv.nr. 114, 1914/575.

15 Nummer onbekend, zie noot 3.

militaire politiezorg in engere zin. Alleen in geval van bijstandsverlening zou het onder bevel van de minister van Justitie staan, overigens onder dat van de minister van Oorlog. Bij KB van 8 november 1945 Sb. F 250 werd het "Politiebesluit 1945" uitgevaardigd, waarin de burgerlijke politie werd onderscheiden in rijkspolitie en gemeentepolitie en de herziene taak van de KMar werd bevestigd. Daarmee was aan de civiele politietaak van de KMar een einde gekomen.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Van het hierna beschreven archiefmateriaal van het Algemeen Toezicht op (1841-1909) resp. de Inspecteur van de KMar (1909-1942) is de correspondentie oorspronkelijk geordend volgens het bij Landmachtorganisaties gebruikelijke meervoudige agenda-stelsel. Daarbij werd per classificatierubriek (gewoon, geheim, enz.) agenda gehouden, desgewenst gesplitst naar ingekomen en uitgaande brieven. De in deze agenda's geregistreerde stukken werden opgelegd op het toegekende agendavolgnummer. Vermoedelijk reeds eigentijds zijn enkele onderwerpsbundels gevormd voor lopende zaken van lange duur, zoals de plannen voor uitbreiding van het wapen en herziening van reglementen. Ter onderscheiding van de marechaussee-aangelegenheden registreerde het bureau van de commandant der tweede cavaleriebrigade, naderhand de Inspecteur der Cavalerie, als belast met het Algemeen Toezicht, met de codes M, Mee g[eheim] en Rm ¹⁶.

In 1873 is het gewoon archief van het Algemeen Toezicht op de KMar over de periode 16 december 1841 tot 1 april 1860 overgedragen aan het ministerie van Oorlog. Volgens een in 1899 door het departement verstrekte opgave omvatte dat het "gewoon" (correspondentie)archief over het tijdvak 15 december 1841 tot 1 april 1860, met de daarbij behorende agenda's, de "registers periodieke stukken" 1841-1860, twee bundels resp. betreffende uitbreiding van het wapen en betreffende herziening van het reglement op de inwendige dienst, en het Politieblad 1852-1860. Deze opgave werd verstrekt op verzoek van de Inspecteur der Cavalerie belast met het Algemeen Toezicht, toen zijn medewerkers het archief wilden doorspitten op zoek naar nog van kracht zijnde voorschriften - een actie waarvan het resultaat zou leiden tot de bundel Dienstvoorschriften van 1904. Men bemerkte toen dat er "gaten" in het archief voorkwamen: het "gewoon" archief tot en met 1870 miste, het "geheim" archief was vanaf juni 1841 voorhanden ¹⁷. Geen van beide partijen

16 Tot en met 1856 werden de geheime stukken geregistreerd door een nummer plus classificatieaanduiding G of geh. Vanaf 1857 tot en met 1883 werden de ingekomen stukken "geheim" geregistreerd als voorheen, de uitgaande daarentegen met de "Littera"-signatuur (letter, later letter plus nummer). Deze laatste registratiewijze van geheime stukken was gebruikelijk bij het departement van Oorlog. Vanaf 1883 tot en met 1940 werd in de "geheime" agenda geheel volgens deze "departementale" methode gewerkt. Vanaf 1912 ziet men tevens, dat in de "gewone" agenda op nummer geregistreerde stukken alsnog de classificatie "geheim" krijgen toegevoegd. Door het ontbreken van de agenda's "gewoon" van na 1870 ontbreekt een precies beeld, hoe de verhouding tussen deze twee "geheime" registratiewijzen lag.

17 Inv.nr. 108, 1873/134 ingekomen en daarbij opgelegd 1899/114 ingekomen en 1899/94

had het bij het rechte eind: op het bureau van het Algemeen Toezicht op de KMar berustte nog een (klein) gedeelte van het "gewoon" archief 1841-1860 alsmede de uitgegane stukken vanaf 1870 en (vermoedelijk: een deel der) ingekomene vanaf 1871. Bij het departement berustte, behalve het in 1873 overgedragene, van het "gewoon" archief de uitgaande stukken 1860-1870 en (een ander deel der) ingekomen stukken vanaf 1871 tot een niet gespecificeerde einddatum, maar het stond ten departemente bekend als "archief Spengler", naar de Inspecteur der Cavalerie over de jaren 1877-1880. Nog in 1899 werd het "archief Spengler" teruggebracht naar het bureau van het Algemeen Toezicht ¹⁸.

Het archiefgedeelte dat in 1899 bij het ministerie van Oorlog was achtergebleven, ter grootte van 3 m', werd in 1905 overgedragen aan het Algemeen Rijksarchief als een onderdeel van de veel grotere zgn. "collectie Van Thielen", naar de ambtenaar die de meegeleverde lijsten had vervaardigd ¹⁹. Een summiere toegang op de "collectie Van Thielen" kwam in 1948 gereed. Ook het archief KMar was daarin opgenomen ²⁰.

Het resterende archief van het Algemeen Toezicht en later van de Inspecteur der KMar is, vermoedelijk in of kort na de tweede wereldoorlog, ter hand gesteld aan het Archief der Koninklijke Landmacht (Archief KL), aanvankelijk te Leiden, later te Den Haag gevestigd. Daar is het bewerkt volgens de vaste methodiek van deze dienst. Deze bestond uit schoning en inventarisatie. De schoning geschiedde volgens thans niet meer achterhaalbare criteria. De wijze van inventarisatie is elders ²¹ uitvoerig uiteengezet. Zij resulteerde in een moeizaam te hanteren formele toegang met een meervoudige gecodeerde nummering (A 1 enz., AA-1 enz., G 1 enz., GG 1 enz.). De ingekomen en uitgaande stukken, voorzover bewaard, werden onderwerpsgewijs gebundeld, meestal binnen één kalenderjaar, maar soms ook jaar-overschrijdend. Aan deze bundels werd als kenmerk meegegeven het jaar en agenderingsnummer van het oudste in de bundel voorkomende stuk. De bundels werden, op volgorde van jaar en bundel-nummer, nader ontsloten in een specificerende bijlage.

In deze toestand werd dit archiefgedeelte, met de bijbehorende toegang, bij processen-verbaal van 5 maart en 19 november 1956 door resp. de directeur van de Krijgsgeschiedkundige Afdeling van de Generale Staf en de directeur van het Archief KL overgedragen aan de Tweede Afdeling van het Algemeen

uitgaand.

- 18 Inv.nr. 107. De terugbrenging van het "archief Spengler" naar het Algemeen Toezicht omvatte, naar valt af te leiden, niet de bijbehorende agenda's. Aan het ten burele van het Toezicht berustende "geheim" archief ontbraken in 1899 de stukken van het jaar 1876.
- 19 Voor de overdracht zie Algemeen Rijksarchief, Tweede Afdeling, Archief van het Algemeen Rijksarchief 1800-1940 (nummer toegang 2.14.03, inv.nrs. 130 en 132, agendanrs. ingekomen 99 en 140, uitgegaan 28, 101, 132. In de Verslagen omtrent 's Rijks Oude Archieven (VROA) XXVIII/1905, Den Haag 1906, is de overdracht niet vermeld. De lijsten van Van Thielen worden bewaard in het bestand vervallen toegangen van de Tweede Afdeling van het ARA, onder nummer toegang 2.13.04.
- 20 M.D. Lammerts, Inventaris van de collecties van het ministerie van Oorlog 1795-1844, Den Haag 1948 (gestencild), p. 92-93, nummer toegang 2.13.13.
- 21 Algemeen Rijksarchief, Tweede Afdeling, Inventaris van archieven van Chefs van het wapen der Artillerie der Koninklijke Landmacht, 1814-1940, nummer toegang 2.13.61.

Rijksarchief, i.c. het hulpdepot te Schaarsbergen. De omvang bedroeg 2,7 m'. Daar werd het geïntegreerd in een zeer omvangrijk conglomeraat "Landmachtarchieven" waarop een afzonderlijke summier plaatsingslijst werd vervaardigd. Bij de ingebruikneming van het nieuwe Algemeen Rijksarchief in 1980 werd dit conglomeraat in zijn geheel overgebracht naar Den Haag. De door het Archief KL vervaardigde specificatie van bewaard gebleven correspondentie KMar werd in 1982 overgetypt en naast de plaatsingslijst "Landmachtarchieven" beschikbaar gesteld.

DE VERWERVING VAN HET ARCHIEF

Overbrenging van een overheidsarchief

Inhoud en structuur van het archief

VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING

In het kader van de geleidelijke ontmanteling van het conglomeraat "Landmachtarchieven" is in 1989 de uit 1899 daterende, willekeurige scheiding van het archief KMar (in "collectie Van Thielen" en "Archief KL") ongedaan gemaakt door de formering van één totaalbestand. Het gedeelte "Van Thielen" bezet nu de nummers 1105, het gedeelte "Archief KL" de nummers 106-148 en 283. Aan deze combinatie kon nog worden toegevoegd 2 m' bescheiden betreffende de kazernerij van marechaussee-brigades, thans nummers 149-282, welke in 1989 voor dit doel werden overgedragen door het Centraal Archieven Depot van het ministerie van Defensie.

De drie samenstellende bestanddelen zijn zoveel mogelijk in hun bestaande ordening gehandhaafd. De nummering van het gedeelte "Van Thielen" is zelfs geheel intact gebleven, alleen aanpassing en specificatie van de beschrijvingen is toegepast²². Het bestanddeel "Archief KL" is ingrijpender aangepast. Series zijn hersteld, beschrijvingen gecorrigeerd, en de nummering gewijzigd. Ten onrechte in de correspondentie gemengde stukken (interne "niet-correspondentie-stukken" zoals nota's, overzichten) zijn onder afzonderlijke beschrijvingen gebracht. Bewaard gebleven "geheime" correspondentie, die door het Archief KL tussen de "gewone" werd gemengd, is te bestemder plaatse gebracht. De specificatie van bewaard gebleven correspondentie is omgewerkt en als tabel bij de inventarisnummers toegevoegd. Daarbij zijn, voorzover omslagen stukken uit meerdere jaren bevatten, de korrekte looptijden aangegeven. Een concordantie tussen oude (Archief KL) en huidige nummers wordt als bijlage gegeven. De tekstverwerking van de herziene bijlage werd verricht door het Interdepartementaal Tekstverwerkingscentrum te Winschoten. Een overeenkomende nadere ontsluiting van de correspondentie uit het tijdvak 1841-1860 is niet overwogen.

Het nieuwe bestand is onderscheiden naar de archiefvormers: Algemeen Toezicht op de KMar en Inspecteur der KMar. Bij de bewerking kwamen uit het gedeelte "Archief KL" (fragmenten van) andere KMar-archieven tevoorschijn. Deze zijn als zodanig herkenbaar gemaakt. Binnen de indelingsrubrieken staan de (verzamel)beschrijvingen in principe chronologisch, met dien verstande dat correspondentie en daarbij behorende registratiemiddelen steeds bijeen staan. Onscheidbare eenheden zijn geplaatst bij de archiefvormer, bij wie het zwaartepunt van de betreffende stukken ligt, met een verwijzing bij de andere.

22 Een in 1957 aan dit gedeelte toegevoegde omslag stukken is thans onder nr. 105 geborgen. Het verband van deze stukken met de hier beschreven (of andere) archieven is niet meer vast te stellen.

De nummering van de bestanddelen weerspiegelt de volgorde, waarin de bescheiden in hun oorspronkelijke dieldeling werden aangetroffen. Door de boven uiteengezette ordeningscriteria staan deze nummers thans kris-kras dooreen. Om meerdere, elders uiteengezette²³ redenen is niet een nieuwe nummering aangebracht.

Het gehele bestand omvat 7,7 m'.

Volledigheid

Van oudere archieven van chefs KMar (chef-inspecteur 1814-1825, inspecteur-generaal 1825-1830, kol.-chef 1830-1841) ontbreekt ieder spoor. Aangezien de chefs van het korps tot 1830 te Brussel resideerden, valt aan te nemen, dat het archiefmateriaal tot 1830 bij het vertrek van de inspecteur-generaal Aberson in Brussel is achtergebleven. Wat er na zijn aftocht van geworden is, is niet bekend²⁴. Ook van de archiefvorming van de korpschefs vanaf de reorganisatie eind 1830 tot medio 1841 ontbreekt ieder spoor. Daarentegen zijn fragmenten van onderdeelarchieven bekend, voor een zeer gering deel hierna beschreven, voor het merendeel berustend bij de Stichting Museum der Koninklijke Marechaussee te Buren (Gld.)²⁵. Uit een in 1981 opgemaakte lijst van aldaar berustende archiefbescheiden kan worden afgeleid, dat daar fragmenten van de onderdeelarchieven compagnieën Noord-Brabant, Limburg, mogelijk luitenantenschap Zeeland, en één of meer Vlaamse compagnieën, worden bewaard²⁶.

Het materiaal vanaf 1841 zoals hierna beschreven, is evenmin compleet. Het bestanddeel "Van Thielen" mag geacht worden zo goed als intact te zijn overgeleverd, maar uit het bestanddeel "Archief KL" is op ruime schaal vernietigd. Hoe compleet dit gedeelte bij het Archief KL is aangeleverd, is niet bekend. Agenda's "gewoon" van na 1871 en "geheim" tussen 1912 en 1927

23 Zie ARA-2, Chefs der Artillerie, inleiding.

24 Niet uitgesloten is, dat (fragmenten van) KMar-archieven uit het tijdvak 1814-1830 uiteindelijk zijn terechtgekomen in Belgische archiefbewaarplaatsen. Deze veronderstelling is niet nader onderzocht. Archief van chefs van het wapen tot 1830 is niet betrokken geweest bij de archiefruil met België van 1953. Wel is archief over de KMar behorend tot andere bestanden (Gouverneur(s)-generaal, Staatssecretarie, Commissie en Commissariaat-generaal van Oorlog) bij de ruiling betrokken geweest. Zie noot 3.

25 Bij brief van 11 augustus 1932 nr. 2593 (inv.nr. 119. 1932/2593) gaf de inspecteur der marechaussee aan de districts- en brigadecommandanten opdracht de in hun ressort aanwezige archieven te onderzoeken op gegevens betreffende de geschiedenis van het wapen. Een leidraad voor het verzamelen van gegevens werd toegevoegd. Van de gevonden stukken moest getypt afschrift aan de inspecteur worden gezonden. Op 31 oktober 1936 werd het museum te Apeldoorn door de inspecteur, gen.maj. J.H.G. Kappelhof, geopend. Het bezit werd op 7 december 1937 ondergebracht in de Stichting Museum der Koninklijke Marechaussee. Zie Van den Hoek, p. 346.

26 Het orderboek van de compagnie Noord-Brabant over 1829 tot eind december 1841 komt op deze lijst niet voor. Bij een inspectiebezoek in 1978 oordeelde een bezoekende Rijksarchiefinspecteur, dat zich in de verzameling van het museum geen stukken bevonden die krachtens de Archiefwet 1962 naar een rijksarchiefbewaarplaats zouden moeten worden overgebracht. Zie Algemeen Rijksarchief, Rijksarchiefinspectie, dynamisch archief nr. 303.

zijn de meest opvallende gaten in bestaande series ²⁷. Het gebruik van de inventaris wijst zich zo goed als vanzelf. De correspondentie van het gedeelte "Archief KL" (inv.nrs. 106, 108-120, 136-141) is nader ontsloten in de specificerende tabellen. Deze stukken dienen via die tabellen worden benaderd ²⁸. Voor het aanvragen dient dan het nummer in de meest linkse kolom (inv.nr.) te worden gebruikt.

De correspondentie uit het gedeelte "Van Thielen" (inv.nrs. 1-19 en 25-43) kan chronologisch worden benaderd, wanneer bij onderzoek in literatuur of andere archieven reeds voldoende aanknopingspunten zijn verkregen. Indien die ontbreken, wordt geadviseerd onderzoek in deze correspondentie te entameren vanuit de agenda's. Deze dienen tevens te worden geraadpleegd voor het leggen van de juiste verbindingen tussen ingekomen stukken en de minuten van de daarop uitgegane. De agenda's geven daartoe aanvankelijk een nummervwijzing, naderhand is de koppeling "visueel" gelegd: ter linkerzijde zijn de ingekomen stukken geregistreerd, op dezelfde hoogte rechts staan de daarop uitgegane stukken. Er wordt op geattendeerd, dat een deel van de correspondentie uit de jaren 1841-1860 niet in de formele reeks is ondergebracht, maar in onderwerpsbundels (inv.nrs. 21-23).

27 Een beperkt aantal bescheiden werd kort na voltooiing van deze inventaris (1989) alsnog teruggevonden en is in deze gereviseerde toegang opgenomen.

28 De bijbehorende agenda's "gewoon" en een deel der agenda's "geheim" ontbreken, zodat een andere benaderingswijze goeddeels uitgesloten is. Bovendien zijn bij de bewerking door het Archief KL veelal meerdere afzonderlijk geagendeerde stukken tot omslagen bijeengevoegd, soms jaaroverschrijdend, zonder dat dat in de specificatie van de omslagen nog tot uitdrukking komt.

Verwant materiaal

BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

VERWANTE ARCHIEVEN

Voor additioneel onderzoek kan worden verwezen naar de archieven van de ministeries van Oorlog ²⁹ en Justitie, naar de bij de ruiling met België in 1953 aan de Belgische collegae overgedragen stukken ³⁰, en naar de bescheiden bij het Museum KMar te Buren. Ook het al aangehaalde archief van de "Rijkspolitiecommissie" 1935 moet worden genoemd ³¹.

Stamboeken - zowel de departementale als de onderdeelsexemplaren - zijn ondergebracht in de collectie stamboeken: *Stamboeken Onderofficieren en Minderen na 1813*, nummer toegang 2.13.09.

29 Van den Hoek, bijlage A, klaagt dat het archief van het ministerie van Oorlog over het tijdvak 1830-1880 zeer onvolledig is. Dit is correct, met dien verstande, dat in de verbalen (ingekomen en minuten van uitgaande stukken) krachtig is geschoond, maar dat de volledig bewaarde reeks indices een goed bruikbare vervangende bron vormen.

30 Zie noot 3.

31 Zie noot 12.

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

1 ALGEMEEN TOEZICHT OP HET WAPEN DER KONINKLIJKE MARECHAUSSEE 1841-1909

Zie ook inv.nrs. 149-282, bescheiden daterend van voor 16 april 1909

- 20** Algemeen Reglement op de Inwendige Dienst der
Marechaussee/Réglement general sur le service interieur de la
marechaussee, gedrukt.
1815 2 katernen
Zie ook inv.nr. 142.
- 1-19** Ingekomen stukken "gewoon".
1841 dec - 1860 19 pakken
1	1841 dec nr. 2 - 1842
2	1843
3	1844
4	1845
5	1846
6	1847
7	1848
8	1849
9	1850
10	1851
11	1852
12	1853
13	1854
14	1855
15	1856
16	1857
17	1858
18	1859
19	1860
- 25-43** Minuten van uitgaande stukken "gewoon".
1841 dec - 1860 apr 19 omslagen
25	1841 dec - 1842
26	1843
27	1844
28	1845
29	1846
30	1847
31	1848
32	1849
33	1850
34	1851

35	1852
36	1853
37	1854
38	1855
39	1856
40	1857
41	1858
42	1859
43	1860 jan 01 - apr 01

div.nrs. Ingekomen en minuten van uitgaande stukken "gewoon".
1841-1909 5 pakken

106 1841-1857

jaar/ omsl.	omschrijving
1841/95	Verslag omtrent uitbreiding van het korps
1842/26	Samenwerking met Pruisische Brigades 1839-1842
1842/82	Aard der geoefendheid der Marechaussee
1842/96	Project voorschrift tot het nummeren
1842/23 1	Eedsaflegging door off. en ooff.
1843/13 6	Plaatsing van brigades te voet i.v.m. terreingesteldheid
1843/17 5	Marechaussee formatie
1844/20 1	Omtrent de verkleding der Marechaussee, 1844-1852
1851/21 1	Dienstverbintenis bij het wapen der Marechaussee
1857/13 4	Voorschrift tot het vouwen en pakken der goederen bij de Marechaussee

108 1861-1886

jaar/ omsl.	omschrijving
1861/11	Onderscheiding wegens gedrag bij de watersnood
1861/57	Uitlevering van deserteurs
1861/72	Militair onderwijs
1861/74	Inspectie-rapport
1861/90	Transport van personen in militaire kleding gekleed en aan/ketting geboid
1862/4	Ongelijkheid in de rechtsbedeling van het personeel der Marechaussee
1862/27	Geneeskundige verzorging
1862/94	Inspectie-rapporten
1862/10	Het optreden als "bewaarder" door het personeel van

jaar/ omsl.	omschrijving
4	de Marechaussee
1862/23 3	Hoe te handelen in gevallen van waanzinnigheid
1862/24 6	Het dragen van de nestel
1862/25 7	Het gebruik van de karabijn te paard
1862/26 1	Regeling toelating tot een reëngagement en verlof met behoud van soldij
1863/38	Wijziging in de samenstelling van het wapen
1863/11 1	Inspectie-rapporten
1863/20 7	Permissie biljetten
1863/25 7	Het gebruik van de karabijn te paard
1863/27 4	Wijziging kleding
1864/14	Verbetering van kleding en uitrusting
1864/21	Toekenning van gedenkpenning wegens loffelijk gedrag tijdens de brandrampen in Heerlen
1864/63	Inspectie-rapporten
1864/15 4	Voeding en logies van het personeel
1864/23 8	Belgische onderscheiding
1865/9	Invoering nieuw model patroontas met bandelier
1865/31	Invoering van verbeterde vuurwapens, 1864-1866
1865/42	Begravenis van Koningin-Weduwe geb. Groot-Vorstin van Rusland
1865/51	Toekenning van chevrons en de verhoogde soldij
1865/52	Inspectie-rapport
1865/11 5	Bevordering en pensionering van off. bij het korps
1865/21 1	Uitoefening van de dienst door min-ervaren marechaussee
1865/22 5	Invoering nieuw hoofddekseel
1866/14	Inspectie-rapporten
1866/12 2	Geldelijke beloning verbonden aan het verlenen van de gouden medaille
1866/16 2	Verlening van de 1e chevron na zes jaar onafgebroken dienst als vrijwilliger

jaar/ omsl.	omschrijving
1867/91	Benoeming van sgt. W. de Rooy tot 2e lt. bij 4 R.I. wegens manhaftig gedrag bij verzet door ingezetenen tegen de uitvoering der verordening tot wering van de veetyfus
1867/13 5	Inspectie-rapporten
1867/21 0	Vergoeding voor het transport van gevangenen
1868/39	Inspectie-rapporten
1868/43	Wijziging kleding, uitrusting, bewapening en tuig
1868/18 5	Beslissing Hoge Raad, dat de Marechaussee als de gewone militairen voor een militaire rechter te recht zal staan
1868/22 5	Invoering achterlaadkarabijn, revolver en poetszak, 1868-1875
1869/11	Kleding en uitrusting
1869/57	Inspectie-rapporten
1869/74	Overgang van de bemoeiing met kazernering van de Gedeputeerde Staten op de Administraties bij de Marechaussee
1870/2	Kleding en uitrusting
1870/66	Inspectie-rapporten
1870/80	Benoeming van commandant van de divisie Noord-Brabant en Zeeland
1870/13 2	Verlies van onderscheidingsteken voor trouwe dienst bij degradatie
1870/16 0	Grensbewaking
1870/18 8	Bevordering van het overgaan naar het korps Marechaussee
1870/19 4	Geneeskundige verzorging
1870/22 4	Bevordering bij de Marechaussee
1871/81	Mutaties off.
1871/16 4	Salarissen en soldijen
1871/19 1	Uitdrukking "In en door den Dienst"
1872/80	Overgang naar de Marechaussee
1872/81	Mutatie's Officieren
1872/15 6	Schietwedstrijd
1873/11	Rechtstoestand van de Marechaussee

jaar/ omsl.	omschrijving
1873/19	Uitreiking bronzen medaille voor menslievend hulpbetoon
1873/20	Samenwerking met burgerautoriteiten
1873/13 4	Overgave van het archief van het Algemeen Toezicht over het wapen der Marechaussee, lopende over de jaren 16 December 1841 tot 1 April 1860 aan departement van Oorlog; met vervolgcorrespondentie 1899
1873/22 9	Dienstvoorwaarden
1874/10	Dienstverbintenissen
1874/31	Mutatie off.
1874/45	Brigadeplaatsen in Middelburg
1874/80	Bevoegdheid van de Inspecteur om het kader aan te stellen
1874/87	Inschrijvingen van vonnissen
1875/7	Mutaties off.
1875/17 3	Betreden van vreemd grondgebied
1876/22	Verplaatsing brigade Cadzand naar Breskens
1877/22	Positie der Marechaussee en Rijksveldwacht
1877/71	Aanwijzing van een hoofdoff. der Marechaussee als commandant over de beide divisies
1877/80	Overplaatsingen van Marechaussee
1877/96	Exameneisen
1877/16 3	Uitreiking eretekens voor menslievend hulpbetoon
1877/17 2	Verwijdering uit het korps wegens niet- Nederlandschap
1877/19 2	Reorganisatie van het wapen der Marechaussee en dislocatie Sas van Gent, Terneuzen, Hulst
1877/33 1	Inschrijving in het bevolkingsregister der Marechaussee
1878/20	Reorganisatie der Marechaussee (vervolg van 1877)
1878/39	Ontwerp reglement van het wapen der Marechaussee
1878/72	Bevolkingsregister
1879/27 8	Inspectie-rapport
1879/34 8	Taxatie van een paard bij het verlaten van de dienst
1880/18 7	Veterinaire dienst bij de Marechaussee
1881/19	Verstrekking van paarden aan het bereden personeel

jaar/ omsl.	omschrijving
2	van het wapen
1882/75	Het voortdurend houden der paarden op ligstroo
1883/19 8	Detachement te Scheveningen en opheffing brigade te Middelburg
1883/24 9	Detachement Marechaussee te Apeldoorn
1884/28 0	Vestiging van een brigade te Zevenbergen
1884/39 3	Overplaatsing bij de Marechaussee
1885/52 4	Onderscheiding voor menslievende daden
1885/56 8	Toepassing der bepaling van art. 254 van het wetboek van strafvordering op militairen
1886/65	Aanstelling van ooff.
1886/37 9	Rechtspleging
1886/44 0	Marechaussee karabijnen

109

1887-1895 (1901)

jaar/ omsl.	omschrijving
1887/1	Inspectie-rapport over de divisie Noord-Brabant en Zeeland
1887/16	Bewapening in dienst
1887/19	Marechaussee karabijnen
1888/15	Soldijen enz. bij het wapen der Marechaussee
1889/11 5	Keuring van adspirant-pupillen
1889/52 5	Reorganisatie 1889
1889/58 4	Organisatie van het wapen
1890/4	Het aannemen van militieplichtigen bij de staande armee
1890/32	Aanvulling personeel
1890/57	Vaststelling van een nieuw harnachement
1890/25 6	Onderscheidingstekens voor hoefsmeden en Marechaussee 1e klasse
1890/70 6	Huwelijk van de hoefsmeden bij het wapen der Marechaussee
1890/89 0	Uitlevering van misdadigers en deserteurs

jaar/ omsl.	omschrijving
1890/10 02	Wijziging in de tekst der brevetten voor medailles
1891/14 6	Correspondentiedienst langs de grenzen
1891/21 2	Oprichting 3e divisie Marechaussee
1891/26 9	Verjaring van desertie
1891/36 4	Toekenning van een gratificatie aan dragers bij de begrafenis van de koning 1891-1901
1891/43 7	Plaatsing van Marechaussee te Apeldoorn
1891/45 4	Uitbreiding in Friesland (3e divisie) 1891-1893
1891/52 1	Plaatsing van een brigade te Legerplaats bij Oldenbroek 1891-1894
1891/67 4	Uitlevering van misdadigers
1891/83 5	Inspectie verslagen (voorstellen tot uniformwijziging)
1892/10 4	Uitbreiding van het wapen
1892/33 8	Benoeming van een commandant der 2e divisie Marechaussee
1892/37 6	Vestiging van een brigade te 's Heerenberg Oldenzaal en Bosch Kapelle
1892/41 5	Totstandkoming van het onderling ziekenfonds bij het wapen der Marechaussee 1892-1894
1892/51 3	Verlofverlening in verband met het optreden van Aziatische cholera
1893/11 6	Officiers-harnachementen
1893/11 7	Het dragen van de sabel te paard
1893/18 4	Uitbreiding der 3e divisie in 1893
1893/28 3	Plaatsing brigade te Willemstad
1893/36 9	Over de verhouding van de Marechaussee tot de soldaat
1893/53 7	Indeling der 3e divisie
1893/60 0	Hulpmarechaussee 1893-1894
1893/83	Tijdelijke versterking der 3e divisie

jaar/ omsl.	omschrijving
7	
1893/91 2	Organisatie der 1e, 2e en 3e divisie Marechaussee
1894/98	Opgave van de leeftijden der bij de Marechaussee dienende militairen beneden de rang van off. op 1 maart 1894
1894/24 0	Organisatie van het wapen
1894/24 6	Oprichting 4e divisie (bevorderingen en overplaatsingen)
1894/30 5	Brigade Helenaveen en Philippine 1894-1895
1894/32 4	Beschikbaarstelling van een botter voor visserij surveillance in het Hollands Diep
1894/37 9	Uitbreiding der 4e divisie Marechaussee
1894/38 4	Uitbreiding 3e divisie Marechaussee
1894/42 3	Uitbreiding van het wapen in 1895
1894/78 7	Brigade te Oss
1894/95 0	Wijziging in de bewakingskringen van Zutphen, Deventer en Arnhem 1894-1895
1894/97 5	Beoordelingslijsten
1895/15 0	Uitzetting der brigades in verband met de organisatie van het wapen
1895/26 3	Wijziging van de districtscommando's
1895/30 8	Uitbreiding in 1896
1895/42 1	Degradatie en verwijdering
1895/45 0	Influenza onder paarden der Marechaussee
1895/60 3	wapenen bij de Marechaussee

110

1896-1901 (1902)

jaar/ omsl.	omschrijving
1896/26 0	Rijkspostduivendienst
1896/34 8	Uitbreiding in 1896

jaar/ omsl.	omschrijving
1897/12 1	Nestels 1897-1899
1897/17 2	Uitbreiding in 1897
1898/51	Kleding Marechaussee 1898-1899
1898/21 5	Wapenen bij de Marechaussee
1898/25 8	Inspectie-rapport
1898/43 1	Taak Marechaussee bij oefeningen en manoeuvres
1899/16	Drankgebruik
1899/49	Ontheffing van dienstverbintenissen
1899/58	Instructie voor het bewaken van het Infanterie Schietkamp bij Harskamp
1899/76	Samenstelling van het wapen der Marechaussee (jaarwedden enz.)
1899/77	Pensioenfondsen
1899/86	Inspectie-rapport
1899/89	Rijkspostduivendienst
1899/12 6	Verplaatsing van de districtscommando's
1899/18 7	Voorstellen die van invloed zijn op de Staatsbegroting
1899/42 9	Bewakingskringen
1899/94	Zie inv.nr. 108, 1873/134
1899/43 8	Toestand van de kazernes
1900/68	Brigades Ter Apel en Veenhuizen 1900-1902
1900/12 2	Plaatsing Marechaussee te Legerplaats bij Oldenbroek 1900-1901
1900/20 0	Inspectie
1900/21 0	Vestiging van een brigade te Vlissingen 1900-1901
1900/27 7	Brigade te Tilburg
1900/28 3	Marechaussee te Enschede, Glanerbrug en Lonneker 1900-1902
1900/58 4	Marechaussee 3e Klasse
1901/12	Organisatie

112

jaar/ omsl.	omschrijving
0	
1901/20 7	Rijkspostduivendienst
1901/20 9	Inspectie-rapport
1901/27 7	Reëngagement van militairen die zich met verlof bevinden tot herstel van gezondheid
1902-1909/189 (1919)	
jaar/ omsl.	omschrijving
1902/18	Uitzetting van een brigade Marechaussee te Emmen
1902/19	Brigades te Nieuwenhagen, Markelo en Goor
1902/10 4	Overplaatsing van Marechaussee te paard bij Marechaussee te voet
1902/12 9	Organisatie
1902/20 6	Rijkspostduivendienst
1902/26 4	Lotsverbetering van het personeel der Marechaussee
1902/31 6	Inspectie-rapporten
1902/40 3	Marechaussee en politie in Zeeuws-Vlaanderen
1902/48 5	Bewakingskringen en indeling der Marechaussee
1902/53 8	Onderscheidingen en tevredenheidsbetuigingen aan het personeel wegens hun optreden bij onlusten te Enschede
1902/59 4	Splitsing van de brigade te Maastricht
1902/62 6	Brigades te Veenendaal
1903/2	Bewakingskringen en indeling van nieuwe brigades
1903/17	Het huwelijksvraagstuk bij de Marechaussee
1903/19 9	Organisatie van het wapen
1903/38 2	Inspectie-rapporten
1903/42 1	Nieuwe districtsgrenzen bij de 3e divisie Marechaussee
1904/94	Indeling brigades te Strybeek, Loon op Zand en Mill
1904/12 8	Bewakingskringen

jaar/ omsl.	omschrijving
1904/23 2	Organisatiewijziging
1904/52 3	Tenue in het buitenland 1904, 1908-1910
1904/61 7	Het dragen van bruine handschoenen
1905/48	Vestiging van brigades te Venraay, Bareveld, Wehe en Grafhorst
1905/70	Kazernering der Marechaussee
1905/82	Schadeloosstelling bij transporten
1905/13 7	Vestiging van brigades te Loon op Zand en Strijbeek
1905/28 0	Overplaatsing bij de Marechaussee
1905/34 1	Inspectie
1905/40 9	Nervositeit bij personeel van het wapen
1905/43 8	Bevordering van een goede geest in het leger
1906/13	Nervositeit bij de Marechaussee
1906/12 4	Marechaussee als onbezoldigd Rijksveldwachter
1906/24 5	Bezuiniging op het wapen der Marechaussee
1906/27 2	Uitbreiding wapen en verhoging soldij bij buitenwachten
1906/35 0	Opleiding nieuw aangekomen Marechaussee
1906/48 2	Brigades die in aanmerking komen voor opheffing
1906/49 8	Oefening van personeel van de Rijkspostduivendienst
1907/10 7	Dragen van burgerkleding 1907-1919
1907/21 8	Kolbaks 1907-1909
1907/26 5	Algemeen plan van kazernering 1907-1909
1907/32 8	Bewakingskring Zwolle en brigade te Legerplaats bij Oldenbroek
1907/41 1	Standplaatsen off.
1907/55	Inspectie-rapport

jaar/ omsl.	omschrijving
5	
1907/56 8	Het huwelijksvraagstuk bij de Marechaussee
1908/17	Verplaatsing staf 3e divisie van Zwolle naar Arnhem 1908-1913
1908/54	Vrijwillige dienstneming 1908-1909
1908/18 6	Reorganisatie 4e divisie
1908/29 3	Bevordering in het wapen der Marechaussee
1908/45 1	Jaarwedden en soldijen
1908/49 9	Onderscheidingstekenen op de kapot of overjas
1908/51 5	Bijzondere politie maatregelen in Noord-Brabant
1908/73 2	Medevoeren van de uitrusting 1908-1915
1909/10 6	Staat der bewakingskringen
1909/13 7	Brigade te Etten 1909-1911
1909/18 9	Buitengewone politie maatregelen in verband met onveiligheid in west Noord-Brabant

44-45 Agenda's van ingekomen en uitgaande stukken "gewoon".
1841 dec - 1843 2 katernen

44 Ingekomen
45 Uitgaand

46-70 Agenda's van ingekomen en uitgaande stukken "gewoon".
1844-1870 25 delen

46 1844
47 1845
48 1846
49 1847
50 1848-1850
51 1851
52 1852
53 1853
54 1854
55 1855
56 1856
57 1857
58 1858

59	1859 jan 01 - 19 nov ing. nr. 207 uitg. nr. 233
60	1859 nov 19 ing. nr. 208 uitg. nr. 234 1860
61	1861
62	1862
63	1863
64	1864
65	1865
66	1866
67	1867
68	1868
69	1869
70	1870

136-138 Ingekomen en minuten van uitgaande stukken "geheim".
1841-1908 3 pakken

136 1841-1858

jaar/ omsl.	sign.	omschrijving
1841/1	G	Wapenschouw over het korps Marechaussee
1841/11	G	Dienstzaken opgedragen aan kap. Van der Straeten van Thielen
1841/33	G	Beklag over opgelegde straf
1841/70	G	Rapport omtrent een inspectie van het korps
1843/11 3	G	Eerbewijzen voor een processie te Megen
1843/11 9	G	Reorganisatie van het korps
1843/12 8	G	Veroudering van het off.korps der Marechaussee en de aanvulling daarvan
1843/13 0	G	Uitbreiding van het wapen langs de oostelijke grenzen
1844/14 4	G	Uitbreiding der bewaking langs de oostelijke grenzen
1844/16 5	G	Reis- en verblijfkosten
1844/17 5	G	Aanhouden van conductelijsten voor off.
1844/18 9	G	Bepalingen om het wapen in aanzien te brengen en te houden
1844/21 4	G	Reorganisatie noordelijke provincies
1844/24 6	G	Oproerige geest in het hertogdom Limburg
1844/26 4	G	Beëdiging
1844/26 8	G	Indeling in Zeeland en Brabant

jaar/ omsl.	sign.	omschrijving
1845/14 3	G	Tourneekosten off. 1845-1856
1845/28 7	G	Dragen van burgerkleding
1845/29 2	G	Oproerige beweging te Zierikzee
1845/31 6	G	Verzoek van 1e lt. J. Abbink om onderscheiding voor vroeger bewezen diensten
1847/34 8	G	Uitbreiding van het wapen der Marechaussee 1847-1848
1848/36 1	G	Rumoerige geest der bevolking in het hertogdom Limburg
1848/36 6	G	Revolutionaire woelingen in Limburg
1848/42 4	G	Formatie van Marechaussee in tijd van oorlog tot regiment 1848-1849
1851/50 0	G	Bezwaren tegen het viseren der boekjes op tournee
1852/52 6	G	Rapport over de dienst der Marechaussee in het hertogdom Limburg
1852/53 7	G	Rapport van inspectie over de compagnieën Marechaussee
1858/G		Overgang van ooff. tot off.

137**1873-1876**

jaar/ omsl.	sign.	omschrijving
1873/1	G	Examen voor off. bij overgang naar het wapen der Marechaussee
1876/ O22		Invulling van conductelijsten van off.

138**1878-1908**

jaar/ omsl.	sign.	omschrijving
1878/1	G	Voorstel tot reorganisatie van het korps
1881/2	G	Uitbreiding van het wapen
1882/2	G	Bewapening der Marechaussee (jachtmes)
1884/C		Administratie bij het wapen veeartsenijkundige dienst; kortingen
1886/S		Reorganisatie der Marechaussee
1889/F		Uitbreiding van het wapen
1889/X		Ter kennisbrenging van de afdoening van klachten
1890/H		Uitbreiding van het wapen

jaar/ omsl.	sign.	omschrijving
1890/ G1		Militaire bijstand
1891/A		Uitbreiding van het wapen
1894/R1		Gehalte der Marechaussee
1895/A		Gehalte der Marechaussee
1895/P1		Uitbreiding van het wapen (brigade Valthermond)
1896/B		Herziening voorschriften betreffende het wapen der Marechaussee
1896/F		Opleiding en aanvulling van de Marechaussee
1896/H		Dienst der Marechaussee
1896/S3		Militaire bijstand
1896/Y1		Bevelvoering over de Marechaussee
1897/R3		Toestemming tot huwen
1898/S		Lotsverbetering van de Marechaussee 18981899
1898/X1		Circulaire over het opleggen van straffen
1899/P		Inspectie over de 4e divisie Marechaussee
1899/T		Onderscheiding Marechaussee Fafie
1900/ G1		Verhouding van divisiecommandant en procureurs-generaal
1901/F		Het dragen van de verdekte tenue en burgerkleding en de verhouding tot hogere autoriteiten
1901/Q		Rapporten over ooff. der Marechaussee en handhaving der krijgstucht
1903/ H1		Politie in Macedonië
1904/ H4		Organisatie van de mil. administratie bij de Marechaussee
1904/V		Organisatie der Marechaussee en eventuele wijziging van de titels der rangen
1904/K1		Dienst der Marechaussee
1904/ H3		Tenue in het buitenland
1905/D		Beschouwingen over de dienst (zondagsdienst der Marechaussee) door leden der 1e Kamer
1905/T		Verslag over de bestaande militaire toestand in de Westindische Koloniën
1905/X3		Uitbreiding van het wapen
1906/ B24		Wijziging in de instructie van de instructeur der Cavalerie

jaar/ omsl.	sign.	omschrijving
1906/ D1		Overplaatsing van off. bij het wapen der Marechaussee
1906/E3		Dienst der Marechaussee bij mobilisatie
1906/P2		Kosten van het wapen der Marechaussee
1906/B3		Voornemen tot het intrekken van brigades waar de huurtermijn der kazernes eindigt
1907/N		Strafoplegging in zake tenue
1907/ N2		Veiligheidsmaatregelen gedurende de Vredesconferentie
1907/S4		Gehalte van het personeel der Marechaussee
1908/G		Begrip "autoriteit"
1908/ U6		Bewaking van paleis Het Loo
1908/C1		Wijze van opleiding van nieuw aangenomen Marechaussee bij de divisie
1908/S2		Oprichting van het depot en van de mobiele en oefeningsbrigade 1908-1909
1908/Z2		Opheffing van het verband tussen inspectie der Cavalerie en het wapen der Marechaussee

- 133** Agenda's van ingekomen en uitgaande stukken "geheim".
1841 jul 16 - 1912 3 delen
- 21** Stukken betreffende ontwerp-reglementen van de Koninklijke Marechaussee.
1842-1860 1 pak
Overwegend nota's en memories, deels ook ingekomen stukken met de signaturen M + nr. en Rm + nr.
- 22** Stukken betreffende de formatie van een compagnie Marechaussee langs de noord-oostelijke grens van het land.
1843-1844 1 omslag
Signatuur dorsaal Mee g (Marechaussee geheim) + nr.
- 23** Stukken betreffende de uitbreiding van het korps Marechaussee.
1844-1849 1 pak
Ingekomen stukken, dorsaal geregistreerd M + nr.
- 24** Akten van aanstelling van Marechaussee-personeel in de rangen van onderofficieren en manschappen, minuten.
1844-1864 1 omslag
- 71-95** "Registers van periodieke aangelegenheden", registers van verleende verloven, gedane voordrachten betreffende uiteenlopende aangelegenheden, met door het algemeen toezicht verstrekte adviezen en daarop door het departement genomen

beslissingen.

1844-1870

25 delen en 1 katern

71	1844
72	1845
73	1846
74	1847
75	1848-1850, 1 deel en 1 katern
76	1851
77	1852
78	1853
79	1854
80	1855
81	1856
82	1857
83	1858
84	1859
85	1860
86	1861
87	1862
88	1863
89	1864
90	1865
91	1866
92	1867
93	1868
94	1869
95	1870

96-104 Algemeen Politieblad, gedrukt.
1852-1860

9 delen

96	1852
97	1853
98	1854
99	1855
100	1856
101	1857
102	1858
103	1859
104	1860

121-122 Halfjaarlijkse inspectieverslagen.
1875-1908

2 pakken

121	1871-1894
122	1895-1908

124 Agenda's van ingekomen verzoeken en daarop genomen
beschikkingen van de Inspecteur der Cavalerie en de Inspecteur
der Koninklijke Marechuisse.
1880-1915

1 katern en 1 deel

De bijbehorende stukken zijn alle vernietigd.

- 129** Gedrukte stukken betreffende de behandeling in de Tweede Kamer van de verhoging van hoofdstuk VIII van de Staatsbegroting ten behoeve van uitbreiding van de Marechaussee.
1889 1 omslag
- 107** Klapper op het bij orders, circulaires, regelingen en voorschriften voor de Koninklijke Marechaussee bepaalde in het tijdvak 1840-1929, met inhoudsopgave. Aangelegd 1899, bijgehouden tot 1929
1899-1929 1 deel

2 INSPECTEUR DER KONINKLIJKE MARECHAUSSEE 1909-1941(1942)

Zie ook inv.nrs. 107, 124, 133.

149-282, ---

Stukken betreffende bouw, huur, in gebruik neming, ontruiming, verbouwing, onderhoud en beheer van kazernes en kazernementen van Marechaussee-brigades en -detachementen, opgelegd op standplaats.

1871-1941 (1959)

133 omslagen

In 1989 overgedragen door het Centraal Archieven Depot van het ministerie van Defensie.

De stukken werden op de gewone wijze geregistreerd, doch afzonderlijk opgelegd.

149	Almelo 1890-1938
150	Alphen 1899-1916
151	Amby 1903-1933
152	Apeldoorn I 1893-1937
153	Apeldoorn II 1908-1939
154	Arnhem 1894-1939
155	Assen 1889-1939
156	Asten 1910-1939
157	Baarle-Nassau 1938
158	Beek 1900-1919
159	Bellingwolde 1919-1921
160	Bergen op Zoom 1896-1940
161	Beverwijk 1917-1937
162	Bladel 1884-1927
163	Borger 1920-1936
---	Borger Oosterveen
	Dit stuk is aan te vragen onder nummer 204.
164	Breda 1897-1937
165	Breskens 1901-1938
166	Brunssum 1921-1923
167	Bussum 1920-1921
168	Coevorden 1920-1923
169	Deventer 1891-1939
170	Doetinchem 1899-1937
171	Drachten 1893-1938
172	Dussen 1888-1923
173	Dwingelo 1912-1936
174	Eindhoven 1897-1923
175	Emmen 1921-1924
176	Emmercompasuum 1921
177	Fijnaart 1911
178	Franeker 1893-1922
179	Gennep 1884-1937
180	Gorredijk 1889-1933
181	Gemert 1885-1924

182	Glanerbrug 1890-1936
183	Goirle 1938-1939
184	Grave 1904-1939
185	Griendtsveen 1895-1923
186	Groningen 1895-1932
187	Gulpen 1896-1939
188	Hansweert 1920-1923, 1959
189	Hallum 1894-1925
190	Hardenberg 1901-1940
191	Harderwijk 1919-1922
192	's-Heerenberg 1895-1938
193	Heerlen 1891-1939
194	Helmond 1904-1921
195	Hengelo 1889-1929
196	's-Hertogenbosch 1894-1937
197	Hijkersmilde 1895-1933
198	Hoensbroek 1910-1929
199	Hoogezand 1893-1935
200	Hontenisse 1904-1922
201	Hulsberg 1932-1933
202	Kaatsheuvel 1905-1938
203	Kerkrade 1885-1935
204	Klazienaveen/Borger Oosterveen 1902-1938
205	Leeuwarden 1893-1938
206	Lichtmis 1891-1939
207	Loosduinen 1918-1922
208	Maastricht 1877-1917
209	Makkum 1929-1938
210	Markelo 1890
211	Meppel 1889-1923
212	Millingen 1920-1928
213	Moerdijk 1907-1939
214	Muntendam 1889-1939
215	Neede 1890-1937
216	Nieuw Amsterdam 1896-1939
217	Nieuwenhagen 1903-1934
218	Nieuwer Amstel 1919-1936
219	Nieuweschans 1890-1919
220	Nieuwolda 1893-1940
221	Nijmegen 1890-1939
222	Noordwolde 1915-1918
223	Oirschot 1895-1938
224	Oldenzaal 1894-1927
225	Oostburg 1891-1938
226	Oosterwolde 1889-1939
227	Ootmarnsum 1890-1925
228	Oss 1895-1937
229	Ossendrecht 1901-1939
230	Oude Pekela 1890-1893

231	Oud Schoonebeek 1912-1939
232	Oud Veenhoven 1917-1927
233	Reuver 1907-1909
234	Roermond 1871-1934
235	Roosendaal 1873-1934
236	Roswinkel 1891-1924
237	Ruurlo 1890-1924
238	Schinveld 1891-1903
239	Siebingewald 1897-1933
240	Sittard 1885-1924
241	Slenaken 1903-1935
242	Sloten 1895-1937
243	Sloterdijk 1914-1939
244	Sluis 1903-1936
245	Sluiskil 1932-1937
246	Sneek 1903-1939
247	Soest 1920-1930
248	Spekholzerheide 1912-1923
249	Steenwijk 1889-1939
250	Stadskanaal 1890-1938
251	Strijbeek 1905-1937
252	Ter Apel 1902-1936
253	Terneuzen 1902-1927
254	Tilburg 1904-1919
255	Uithuizen 1894-1940
256	Vaals 1898-1940
257	Valkenburg 1895-1925
258	Valkenswaard 1915-1927
259	Valthermond 1897-1937
260	Veenendaal 1903-1939
261	Veenhuizen 1902-1940
262	Venlo 1877-1926
263	Venray 1921-1923
264	Vlagtwedde 1890-1920
265	Vollenhove 1895-1924
266	Vlissingen 1902-1935
267	Waalwijk/Besoijen 1903-1939
268	Wageningen 1895-1941
269	Wassenaar 1918-1937
270	Watergraafsmeer 1913-1925
271	Weert 1894-1930
272	Wehe 1904-1940
273	Well 1872-1940
274	Westerbork 1931-1938
275	Wezep 1891-1937
276	Winterswijk 1890-1934
277	Witmarsum 1919-1924
278	Wolvega 1889-1939
279	Ijzendije 1892-1928

280 Zundert 1892-1925
281 Zutphen 1891-1939
282 Zwolle 1908-1936

113-120 Ingekomen en minuten van uitgaande stukken "gewoon".
 1909-1940 8 pakken

113 1909/270 - 1912 (1924)

jaar/ omsl.	omschrijving
1909 niet geag.	Instructie voor de Inspecteur der Marechaussee
1909/27 0	Uitbreiding 2e divisie
1909/50 3	Correspondentiedienst langs de grenzen 1909-1920
1909/50 4	Marechaussee in Zuid-Limburg
1909/53 9	Vestiging van een brigade te Aalten 1909-1911
1909/85 2	Organisatie en Staatsbegroting
1909/10 08	Hoofdadministratie bij het wapen der Marechaussee
1909/10 28	Verplaatsing brigade Oud-Schonebeek naar Coevorden
1909/10 56	Marechaussee als bezoldigd Rijksveldwachter
1909/11 36	Verplaatsing brigade Willemstad naar Fynaart 1909-1914
1910/21	Marechaussee in Zuid-Limburg 1909-1911
1910/15 6	Exercities en inspecties, toestanden en voorschriften bij de Marechaussee
1910/16 6	Terugstelling bij administratieve maatregelen 1910-1926
1910/27 8	Politietoezicht te St. Willibrord
1910/61 9	Onderling ziekenfonds en geneeskundige verzorging door het Rijk 1910—1920
1910/82 1	Politiehonden, 1910-1912
1910/95 5	Verstrekken van dienstpaarden aan Marechaussee
1910/98 5	Vestiging brigade te Coevorden
1911/36	Splitsing van de brigade te Maastricht 1911-1915
1911/47	Rangschikking van personeel 1911-1912

jaar/ omsl.	omschrijving
1911/60	Bezuiniging
1911/69	Rangen en titels van ooff. bij het wapen der Marechaussee
1911/14 4	Administratie bij de Marechaussee
1911/14 5	Bewakingskringen 1911-1913
1911/14 9	Transporten op zon- en feestdagen
1911/26 5	Buitengewone politie maatregelen in westelijk Noord-Brabant
1911/28 7	Reorganisatie van de 3e divisie 1911-1920
1911/35 5	Maatregelen in verband met vliegtuigen en luchtschepen
1911/43 4	Bezoldiging enz. bij het wapen der Marechaussee
1911/81 2	Wacht-brigade en mobiele eenheden 1911-1924
1911/88 7	Nota betreffende positieverbetering der off.
1911/89 2	Opheffing brigade te Veenhuizen 1911-1912
1912/14 1	Sabeltas
1912/19 3	Klewangs voor de Marechaussee 1912-1917
1912/20 8	Politietoezicht te Emmen
1912/40 6	Brigade te Noordwolde 1912-1918
1912/54 8	Brigade te Schaeberg
1912/75 1	Marechaussee in Zuid- en Noord-Holland 1912-1913
1912/79 0	Bewakingskringen te Zuid-Limburg 1912-1914
1912/98 0	Politietoezicht in Z. Vlaanderen
1912/12 62	Opleiding tot ooff.
1912/13 36	Straf van degradatie
1912/16 11	Instelling brigade te Rucphen

114

1913-1916 (1919)

jaar/ omsl.	omschrijving
1913/20 6	Bewaking Artillerie-Inrichtingen
1913/28 8	Bevorderingskansen bij het korps Marechaussee
1913/33 1	Oprichting depot Marechaussee
1913/46 0	Instructie van de commandant van het depot 1913-1914
1913/65 3	Bouw Marechaussee-kazerne bij 's-Gravenhage en Rotterdam 1913-1917
1913/73 1	Overgang naar de Marechaussee 1913-1917
1913/11 11	Onderwijs aan het depot
1913/13 50	Wensen der Marechausseeverenigingen
1914/11 5	Beheer der fourage
1914/18 2	Positieregeling Marechaussee
1914/25 6	Organisatie en aanvulling van het wapen
1914/52 2	Onderwijs
1914/57 5	Algemeen Reglement voor de Inwendige Dienst der Marechaussee
1914/64 7	Dienstverbintenissen bij de Marechaussee
1914/73 9	Bezoldiging
1914/11 36	Verplaatsing van brigade Alphen naar Baarle-Nassau
1914/13 21	Bewapening der Marechaussee
1914/13 42	Rouwplechtigheid Ikol. Thomson
1914/14 78	Neutraliteitsschending en internering 1914-1917
1914/17 89	Administratie bij het wapen der Marechaussee
1914/18 38	Marechaussee als onbezoldigd Rijksveldwachter 1914-1917
1914/20 23	Staat van beleg

jaar/ omsl.	omschrijving
1914/24 10	Bevelvoering over de Marechaussee
1914/24 14	Beteugelen van de smokkelhandel 1914-1918
1914/24 85	Bestemming der Marechaussee
1914/26 51	Brigade te Legerplaats bij Oldenbroek
1914/27 63	Verhouding van Marechaussee tot Militair Gezag 1914-1915
1914/28 09	Veranderingen in bewakingskringen
1914/28 80	Dienst der Marechaussee bij mobilisatie 1914-1915
1915/14 5	Organisatie
1915/51 7	Optreden van Marechaussee tegenover auto-colonnes
1915/59 9	Weer aannemen van gepasporteerd Marechaussee
1915/77 7	Afschaffing titulaire rangen 1915-1916
1915/10 37	Aannemen van Marechaussee boven de formatie
1915/19 70	Het geven van bevelen aan brigade commandanten der Marechaussee
1915/20 05	Gebruik van Marechaussee en gezagsverhouding
1915/26 21	Organisatie der Marechaussee 1915-1916
1915/30 24	Regeling nopens de res.off. 1915-1919
1915/33 20	Dienst der Marechaussee, grensbewaking
1915/33 62	Opvolgen van bevelen van vreemde meerderen
1916/87	Dienst der Marechaussee, grensbewaking
1916/38 5	Deserteurs 1916-1918
1916/53 2	Brigade te Oud-Vroenhoven en Amby 1916-1919
1916/10 92	Het huwelijksvraagstuk bij de Marechaussee 1916-1918
1916/11 49	Wijziging in de raad van beheer van het Onderling Ziekenfonds der Marechaussee 1916-1918

jaar/ omsl.	omschrijving
1916/12 63	Marechaussee 3e Klasse
1916/13 63	Organisatie van het wapen
1916/15 97	Organisatie van het depot 1916-1917
1916/16 00	Bevordering en bezoldiging
1916/17 26	Militaire buitengewone kommiezen
1916/22 04	Ongewenste vreemdelingen bij het uitbreken van oorlog
1916/22 35	Medewerking van militaire zijde aan vooronderzoek van strafbare feiten
1916/29 19	Positieverbetering personeel der Marechaussee beneden den rang van off.
1916/31 36	Politiediensten der Marechaussee
1916/33 30	Aanvulling van het wapen der Marechaussee

115**1917-1920 (1926)**

jaar/ omsl.	omschrijving
1917/15 2	Dienst van de Marechaussee, grensbewaking
1917/22 1	Dagvaardingen
1917/42 3	Toegang tot spoorwegen
1917/51 5	Wijziging in de organisatie
1917/51 6	Bezoldiging
1917/66 7	Adj.ooff. bij het wapen
1917/93 8	Huur van woningen voor gehuwden 1917-1926
1917/11 02	Overwegingen betreffende de uitbreiding der Marechaussee 1917-1919
1917/11 40	Samenwerking Rijksveldwacht en Marechaussee
1917/15 60	Veenbranden in Drenthe
1917/15 94	Paarden voor het wapen der Marechaussee 1917-1918

jaar/ omsl.	omschrijving
1917/15 99	Samenwerking van Marechaussee
1917/19 15	Overname van paarden
1917/27 33	Instructie's aan brigade's Watergraafsmeer en Sloterdijk
1917/30 58	Huwen bij het wapen der Marechaussee
1917/30 92	Bewakingskring Wormerveer 1917-1919
1918 niet geag.	Statuten van de Vereniging "Betrekkings-Bureau"
1918/14	Ongewenste vreemdelingen
1918/70	Toezicht op personen
1918/45 9	Lichaamelijke geschiktheid van een ooff. der Marechaussee
1918/10 63	Aanvraag om hulp van Marechaussee 1918-1919
1918/12 04	Uitbreiding van het wapen 1918-1920
1918/12 75	Vestiging brigade te Sliedrecht
1918/13 36	Tijdelijke uibreiding van het wapen der Marechaussee
1918/13 38	Maatregelen voor de regelmatige aanvulling van het korps Marechaussee
1918/17 52	Werkzaamheden van districtscommandanten
1918/19 77	Bewakingskringen 1918-1934
1918/20 75	Verhouding Marechaussee tot leger
1918/26 43	Remontering van de Marechaussee 1918-1920
1918/29 35	Standplaats van de districtscommandant te Vlissingen
1918/33 51	Brigade te Emmen en Bellingwolde 1918-1926
1918/34 45	Regeling militaire bezoldigingen
1918/36 76	Aanhouding van ontsnapte soldaten uit de Harskamp
1918/36 90	Procesverbaal van diefstal van mobilisatiebescheiden te Ede

jaar/ omsl.	omschrijving
1918/38 12	Aanvulling en uitbreiding der Marechaussee
1918/38 17	Dankbetuiging met gift van de Duitse ex-Keizer aan de Marechaussee
1918/39 20	Grensoverschrijding
1918/39 89	Toelagen en bijzondere beloningen voor personeel van de Marechaussee en van de Politie-afdelingen
1918/42 93	Aanneming personeel
1919/32	Bezoldiging en toelagen
1919/41 3	Revolutionaire woelingen
1919/44 4	Opleggen van wapenen enz. in Marechausseekazerne 1919-1923
1919/63 8	Begeleiding van Russische vluchtelingen naar de Oostzee
1919/63 9	Brigade Marechaussee te Hansweerd
1919/88 7	Marechaussee te Millingen 1919-1923
1919/13 65	Organisatie van het wapen 1919-1921
1919/23 26	Faciliteiten voor Belgen
1919/23 27	Gedragsregelen bij het ontbreken van kazernering
1919/24 93	Maatregelen tot beveiliging werkwillige schippers op grote rivieren
1919/34 72	Vorming van het district Amsterdam 1919-1922
1919/38 06	Oprichting brigade te Coevorden 1919-1920
1920/55 4	Bewaking van het kanaal van Zuid-Beveland
1920/55 6	Personeelsvergaderingen
1920/56 8	Inhouding ten bate van de uitrusting en reserve rekening 1920-1926
1920/72 5	Detachement Nispen 1920-1922
1920/74 5	Verplaatsing brigade Willemstad naar Fynaart
1920/94 5	Opleiding bij het depot

jaar/ omsl.	omschrijving
1920/97 0	Verslag commissie positieregeling onderofficieren
1920/12 14	Remontering Marechaussee
1920/13 34	Bewapening
1920/14 35	Dienst bij rechtscollege
1920/14 91	Motorrijwiel en tweede dienstpaard 1920-1922
1920/15 08	Betreden van vreemd grondgebied
1920/16 43	Beschouwingen over de oprichting van een internationaal detectievenkorp
1920/17 65	Inkomsten van Marechaussee
1920/18 22	Verwijdering van het wapen
1920/18 66	Administratie Marechaussee en Politietroepen
1920/19 56	Vestiging ener brigade te Aalten en Lichtenvoorde
1920/23 32	Het huwelijksvraagstuk bij de Marechaussee 1920-1924
1920/24 13	Onderscheidingstekenen voor ooff.
1920/26 91	Geïnterneerd Duits materieel
1920/29 56	Standplaats districtscommandant Amsterdam
1920/32 09	Voeding voor aangehouden personen tijdens transport 1920-1925

116

1921-1925/561 (1933)

jaar/ omsl.	omschrijving
1921 niet geag.	Actie tegen kosten van Marechaussee kazernes (krantenknipsels)
1921/35 4	Menslievend hulpbetoon
1921/46 9	Kan een wmr.-hoefsmid bij het wapen der Marechaussee, hulp-officier van Justitie zijn? 1921-1931
1921/47 4	Standplaats van de commandant der 4e divisie Marechaussee 1921-1924
1921/67	Zielszorg

jaar/ omsl.	omschrijving
3	
1921/67 5	Aanschaffing van paarden
1921/10 09	Gehalte der Marechaussee
1921/11 03	Opsporingsambtenaren
1921/12 18	Uniform hoefsmeden 1921-1922
1921/13 68	Hervormingen bij de Marechaussee
1921/14 79	Brigade te Soest 1921-1923
1921/16 06	Militaire bijstand bij bezoek Japanse kroonprins
1921/17 02	Bewakingskringen
1921/17 57	Het brengen van de groet door dienaren van de politie
1921/18 16	Kosthuizen
1921/18 30	Kazernering te Wezep
1921/19 72	Bezoldiging
1921/27 91	Paarden voor het wapen der Marechaussee
1921/29 77	Havenstaking te Amsterdam
1921/33 63	Waarom Politie-troepen?
1921/33 68	Mobiele brigade
1921/36 53	Het Rijkspolitiewezen
1921/37 45	Hulp aan voogdijraden 1921-1922
1922/25 4	Verplaatsing brigade Willemstad naar Fynaart
1922/53 8	Vordering door het burgerlijk gezag van Marechausseehulp 1922-1924
1922/12 19	Dienstplichtige vrijwilligers bij het wapen der Marechaussee 1922-1923
1922/12 27	Verwijdering van het wapen

jaar/ omsl.	omschrijving
1922/16 57	Brigade Marechaussee te Vlissingen
1922/17 87	Officiersoppassers
1922/23 61	Grensverkeer (passen)
1922/24 63	Bewakingskringen
1922/25 35	Toelage tijdverlies voor hoefsmeden 1922-1924
1922/25 92	Betrekking-Bureau
1922/26 88	Opsporingsambtenaren
1922/27 91	Strafbevoegdheid
1922/33 39	Verplichtingen van brigadecommandanten
1922/33 41	Bezuinigingsmaatregelen
1922/38 86	Bemoeiingen van de Marechaussee met mobilisatievoorraad voor strategische detachementen
1923/53 4	Leeftijdsgrenzen voor dienstverlating
1923/54 2	Bezoek van de koning van Zweden
1923/90 5	Oproepingsbevoegdheid
1923/19 61	Nationale Veiligheidspolitie
1923/24 32	Opheffing brigade te Grientsveen 19123-1924
1923/28 99	Marechausseebrigades in Friesland
1923/29 30	Rechtspositie niet-vast personeel
1923/30 33	Huisjasjes
1923/37 97	Samenwerking van verschillende politielichamen
1923/38 20	Opheffing brigades te Axel, Nieuw Amsterdam en Vollenhove 1923-1924
1923/38 85	Marechausseebrigade te Dussen 1923-1929
1924/44	Administratief personeel bij het wapen

jaar/ omsl.	omschrijving
6	
1924/50 7	Naamsverandering van brigade Lonneker in brigade Glanerbrug
1924/94 7	Onderwijs-verslagen 1924-1933
1924/10 61	Vreemdelingenwet 1924-1928
1924/20 39	Sterkte wapen der Marechaussee
1924/22 64	Opheffing brigade te Heusden en te Gemert 1924-1929
1924/23 57	Kledingbeheer
1924/24 89	Wederinvoering van de sabel L.Nr 3 voor de bereden Marechaussee
1924/28 18	Politiehonden
1924/31 56	Marechaussee in Zeeuws-Vlaanderen (Sluis)
1924/33 26	Bezuiniging op het wapen der Marechaussee betreffende het aantal off.
1924/33 37	Bezuinigingsinspectie en sterkte der brigades
1925/34 3	Opheffing Rijkspaspoortenbureau 1925-1927
1925/44 7	Vervroegd ontslag
1925/56 1	Sterkte van het wapen der Marechaussee 1925-1930

117

1925/616 - 1928/1203 (1937)

jaar/ omsl.	omschrijving
1925/61 6	Pensioenregeling
1925/64 2	Het dragen van geladen vuurwapenen in dienst
1925/11 92	Criminalistische fotografie 1925-1926
1925/13 45	Medevoeren reserve ijzers
1925/13 48	Politie-diploma
1925/15 07	Brigade te Oirschot

jaar/ omsl.	omschrijving
1925/18 19	Kazernering te Grathem 1925-1929
1925/20 13	Aanvulling van incompleet bij de Marechaussee
1925/21 78	Roken in dienst
1925/24 67	Schuldboek Marechaussee 1925-1927
1925/24 75	Invoering sabeltas
1925/24 99	Inhouding wegens huisvesting 1925-1930
1925/28 81	Het Duitse volkslied
1925/30 53	Internationale Politieconferenties
1926/37	Watersnood
1926/97	Internationale Politieconferenties
1926/16 5	Opsporingsbevoegdheden 1926-1930
1926/31 0	Huwelijksvraagstuk bij de Marechaussee 1926-1930
1926/57 4	Beschikbare woningen
1926/64 8	Beschouwingen over de bevoegdheden en verplichtingen van de Marechaussee niet-opsporingsambtenaren krachtens art. 141 van het Wetboek van Strafvordering
1926/96 9	Wetenschappelijke speurdienst
1926/11 26	Marechaussee is Rijkspolitie (gerechtelijke uitspraak)
1926/11 78	Regeling inzake vergoeding van verblijfkosten
1926/15 35	Internationale Politiecode
1926/17 22	Gebruik van dienst der bereden Marechaussee door burgemeester bij vreedzame volksverzamelingen
1926/22 12	Overgave van bevel door kol. Van Oort aan kol. Bauduin
1926/29 36	Militaire bijstand bij watersnood
1927/22 3	Wervingscommissie Indisch politie personeel
1927/29	Wachtmeester titulair bij de Marechaussee 1927-1933

jaar/ omsl.	omschrijving
0	
1927/54 9	Grensbewaking bij Aalten 1927-1932
1927/57 8	Het betreden van Belgisch-gebied
1927/60 4	Strafoplegging, ondergaan en schorsen van straffen en straflijsten 1927-1937
1927/74 0	Art. 52 Strafvordering en art. 184 Strafrecht
1927/85 4	Afstand van overtuigingsstukken voor politie-onderwijs depot Marechaussee 1927-1928
1927/89 6	Voorschrift dienstverbintenissen
1927/90 5	Gegevens omtrent neergeschoten personen
1927/12 13	Bijzetting stoffelijk overschot lt.gen. J.B. van Heutz
1927/15 04	Detachering IJmuiden 1927-1931
1927/15 63	Boeikoorden
1927/16 85	Inkomstenbelasting bereden Marechaussee
1927/20 00	Africhting jonge paarden 1927-1931
1927/20 95	Rapport betreffende wettelijke regeling van rechtstoestand voor personeel van het wapen beneden de rang van off.
1928/17 7	Opberging van de standaard en vaandelgroet
1928/33 3	Oprollen van overjassen 1928-1929
1928/36 7	Nestelpinnen
1928/36 8	Huwelijksvraagstuk bij de Marechaussee
1928/72 6	Voorstel tot invoering van de rang van adj.ooff. 1928-1929
1928/11 02	Verzoek van wed. E.P. van Megen om schadeloosstelling uit 's Rijks schatkist
1928/11 72	Samenvoeging opleiding R.V.W. en Marechaussee
1928/12 03	Verloop bij het wapen

jaar/ omsl.	omschrijving
1928/14 27	Optreden der Marechaussee bij een schipbreuk op 14-15 juni 1928 bij Ameland
1928/23 99	Politietoezicht gemeente Genemuiden 1928-1929
1928/26 23	Pensioenrechten bij huwelijk
1928/28 63	Grensbewaking tegen zigeuners 1928-1933
1928/30 40	Opleiding van Marechaussee tot de rang van wmr. 1928-1929
1929/64 1	Brigades te Breda, Roosendaal, Moerdijk en Zundert
1929/69 0	Militaire belangenvereniging der Marechaussee 1929-1933
1929/72 0	Brigade te Makkum 1929-1932
1929/85 6	Brigade te Veenhuizen
1929/13 00	Brigade te Veenhuizen
1929/14 87	Ongeregeldheden te Finsterwolde
1929/17 11	Brigade te Zwolle 1929-1931
1929/21 44	Afgewerkte gassen van motorrijtuigen
1929/22 48	Tijdelijke hulpverlening voor openbare veiligheid ten platten lande
1929/23 00	Landing van een Frans militair vliegtuig
1929/24 94	Onderscheiding Algemene Nederlandse Politiebond
1929/26 50	Vervoer van gevangenen
1929/27 77	Onregelmatigheden te Maastricht
1929/29 91	Politie Radio Commissie
1929/31 60	Dienstverlating voor ingang van het 6e dienstjaar 1929-1930
1929/32 61	Circulaire Giessen-Nieuwkerk
1930/11	Regenkleding en beenbeschermers
1930/47	Circulaire Giessen-Nieuwkerk

jaar/ omsl.	omschrijving
1930/24 1	Controle op het gedrag van de leden der Marechaussee
1930/32 6	Salarisaf trek van personeel dat niet mag huwen
1930/45 1	Beschouwingen over de Vogelwet 1930-1933
1930/46 9	In Marechausseekazernes mag legermunitie worden opgeslagen
1930/56 5	Politietoezicht te Poeldijk
1930/60 4	Opgave personeel afkomstig van het korps Politietroepen in het tijdvak 1920-1927
1930/12 04	Ille Internationale Politiecongres
1930/13 50	Klasse-indeling Marechaussee
1930/16 88	Opleiding bij de Politietroepen
1930/18 95	Afvloeiing der Marechaussee
1930/20 07	Brigade Sluiskil en Westerbork 1930-1934
1930/20 21	Politie-diploma
1930/28 23	Grensbewaking en vreemdelingenverkeer 1930-1937
1930/29 07	Indelingsstaat van het wapen der Marechaussee, naar de vredesorganisatie 1930
1930/29 48	Diefstal met braak te Oss
1931/35 6	Opleiding jong personeel
1931/38 6	Verlofregeling
1931/46 3	Wijziging R.v.A. Marechaussee
1931/63 9	Tijdelijke sterkte van het wapen der Marechaussee
1931/99 4	Verloop bij het wapen, sollicitatie's en huwelijk
1931/10 38	Controle op het verkeer
1931/10 70	Samenwerking met Rijksambtenaren
1931/11	Detachement Zandvoort

jaar/ omsl.	omschrijving
92	
1931/12 28	Toestaan van processies
1931/12 53	Gebruik van Rijksauto's 1931-1933
1931/19 17	Medezeggenschap bij vaststelling uniformkleding
1931/19 43	Voordracht van maj. Van Houten over de Tiendaagse Veldtocht
1931/23 84	Aanslag op een sneltrein
1931/24 20	Tenue op het motorrijwiel
1931/24 85	Opleiding tot ooff. bij het korps Marechaussee
1931/27 09	Overgave van het bevel door kol. Bauduin aan Ikol. Kappelhof
1931/27 94	Bezuinigingsvoorstellen op de verblijfsvergoeding
1931/28 80	brigades Finsterwolde en Uithuizen 1931-1933
1931/ niet geag.	Standaard Marechaussee
1932/47 3	Wacht- en opleidingsbrigade
1932/68 7	Spoorweg-aanslag
1932/73 0	Schieten op en door smokkelaars
1932/83 0	Bezuinigingsvoorstellen
1932/89 2	Dierenbescherming
1932/10 54	Voordracht "Het paard op de Weg"
1932/11 04	Examenvragen Strafrecht 1923-1933
1932/14 08	Hulpschrijver bij het depot Marechaussee
1932/15 24	Eerste hulp bij ongelukken. Bevestiging van bordjes tegen Marechausseekazernes
1932/15 42	Kandidaten-lijsten

jaar/ omsl.	omschrijving
1932/16 09	Samenstelling der districten
1932/18 00	Grensincidenten te Aalten en Denekamp
1932/19 00	Traangas gummistok
1932/19 13	Staking aan de kanaalwerken te Born
1932/20 19	Uniform hoefsmeden
1932/21 03	Oefening straatgevecht
1932/21 84	Communistise relletjes te Boskoop
1932/21 95	Opnemen van aangifte van strafbare feiten
1932/22 87	Kosten gemaakt bij het constateren van strafbare feiten
1932/24 16	Brigades te Wassenaar en Loosduinen
1932/25 93	Geschiedenis van het wapen (van 1795 af)
1932/27 92	Instructeur bij het depot der Marechaussee
1932/31 14	Huldiging gen. C.J. Snijders
1932/31 42	Afwering van zigeuners
1932/33 77	Opsporingsorder Nol
1932/34 41	Samenwerking in de Rijkspolitie
1932/35 88	Voordracht over het beleg van de Citadel van Antwerpen, door Ikol. Van Houten
1932/36 38	Brigade te Veenendaal en te Wageningen
1932/36 72	Inhoudingen ten bate van de uitrusting en reserve-rekening 1932-1933
1932/37 40	Herdenking wapenfeiten
1932/38 07	Handboeien
1932/38 25	Sterkte politie in oost Zeeuws-Vlaanderen (Axel en Sluiskil)
1932/39	Onderzoeken buiten bewakingskringen der

jaar/ omsl.	omschrijving
43	Marechaussee
1933/14 2	Beschouwingen over een reorganisatie van het politiewezen
1933/22 3	Brigade te Roosendaal
1933/24 0	Sterkte van het wapen en uitbreiding van de brigade Alphen
1933/28 9	Transport van minderjarigen
1933/38 2	Rijnvaart-staking
1933/39 0	Werkstaking te Almelo
1933/44 0	Tegemoetkoming aanschaffing van een dienstpaard
1933/49 2	Grensincidenten
1933/53 5	Rijkspolitietoezicht te water 1933-1934
1933/60 6	Vestiging van een brigade te Overschie
1933/63 7	Wapensmokkelaars
1933/66 7	Versterking van de goede geest in de Weermacht met name bij de Marechaussee
1933/76 3	Samenstelling vragenlijsten Wetboek van Strafrecht
1933/88 1	Bewaking Staatsmijnen
1933/95 6	Rapport omtrent sluiting communistische vergadering
1933/10 96	Werkstakingen
1933/13 50	Geen jachtvergunning voor personeel der Marechaussee
1933/14 96	Ontleding artt. 3e Boek Wetboek van Strafrecht
1933/20 41	Tevredenheidsbetuiging aan kap. Versteegh voor hippische prestaties
1933/21 40	Personeelssterkte
1933/22 69	Internationale Vierdaagse Afstandmarsen
1933/24 61	Herdenking 115-jarig bestaan van de brigade te Steenberg (met foto)

jaar/ omsl.	omschrijving
1933/29 97	Veenbrand te Emmen
1933/32 63	Dienst te paard bij volksverzamelingen 1933-1934
1933/33 03	Ernstige misdrijven te Schoonoord
1934/33 9	Rijvaardigheid van houders van militair rijbewijs
1934/59 8	Brigade Marechaussee te Schonebeek
1934/11 46	Leeftijdgrens bij aanneming Marechaussee
1934/11 58	Internationale Vierdaagse Afstandmarsen
1934/15 20	Verlichting van ruiters bij duisternis 1934-1938
1934/22 34	Onderscheidingsteken en geschiktheid voor hogere rang bij de ooff. der Marechaussee 1934-1937
1934/28 58	Werkstakingen
1934/28 63	Politie-auto van 25 man
1934/32 24	Organisatie Marechaussee te Amsterdam
1934/34 21	Grens-incident
1934/34 80	wapensmokkel
1935/39 5	Aansprakelijkheid tegenover derden
1935/51 0	Vergadering N.S.B. te Simpelveld
1935/86 0	Het dragen van vuurwapenen door leden der Bijzondere Vrijwillige Landstorm
1935/89 4	Huisjasjes 1935-1939
1935/99 3	Werkstakingen
1935/12 50	Bevelvoering over gedetacheerd personeel
1935/14 06	Uit Duitsland ontvluchte gevangenen
1935/17 33	Verslag openbare communistische vergadering
1935/20	Commissie tot convooiing van vrachtvervoer en

jaar/ omsl.	omschrijving
52	vaartuigen voor de voedselvoorziening van Amsterdam
1935/21 20	Internationale Vierdaagse Afstandmarsen
1935/28 41	Dalen van Duitse luchtballon
1936/41 7	Noodlanding Duits vliegtuig
1936/44 8	Werkstakingen
1936/59 6	Aantal opgemaakte processen verbaal in de jaren 1927 tot en met 1935
1936/10 42	Inbeslagneming van geweren van Belgische onderdanen
1936/13 59	Bewaking van gevangenen
1936/18 34	Medevoeren van verbandtrommel
1936/20 59	Meldingen in het Politieblad
1936/26 12	Verstrekken van afschriften van straflijsten
1936/27 95	Militair eerbetoon bij het huwelijk van prinses Juliana en prins Bernhard
1936/29 12	Uit Belgische kolonie ontvluchte vreemdelingen

120

1937-1940

jaar/ omsl.	omschrijving
1937/70	Dienstverrichtingen bij het huwelijk van prinses Juliana en prins Bernhard
1937/69 5	Het verstrekken van inlichtingen in politierapporten
1937/83 3	Gegevens van kandidaten-lijsten voor capitulanten
1937/85 6	Uit Belgische kolonie ontvluchte vreemdelingen
1937/14 11	Spionage-poging
1937/16 19	Bestending dienstverbintenissen
1937/19 19	Telling artillerie-materieel
1937/19 40	Rede van Goebbels

jaar/ omsl.	omschrijving
1937/24 73	Verslag legermanoeuvres
1937/25 12	Uitbreiding van administratief personeel i.v.m. de vredesorganisatie 1937-1938
1937/30 53	Dienstongeval 1e lt. Van der Minne
1938/16	Jaarlijkse opgave van op de kandidatenlijsten vermelde militairen
1938/16 6	Herdenking 120-jarig bestaan der 1e divisie Marechaussee
1938/20 8	Noodlandingen van Duitse militaire vliegtuigen
1938/33 8	Begrotingsvoorstellen voor het dienstjaar 1939 1938-1939
1938/11 20	Vliegtuigongeval te Eelde
1938/12 77	In beslagname van motorrijtuigen in verband met de R.A.P.
1938/14 91	Italiaans en Duits volkslied
1938/28 30	Begrotingsvoorstellen kazernering 1940
1939/43 0	Begrotingsvoorstellen voor het dienstjaar 1940
1939/21 23	Dienstongeval kap. H.D.J. Ellens
1940/38 2	Begrotingsvoorstellen v.h. Dienstjaar '41
1940/14 62	Administratieve bescheiden
1940/15 29	Berekening en uitbetaling jaarwedde
1940/17 38	Politiediensten van geconcentreerde eenheden
1940/18 47	Veterinaire verzorging
1940/39 34	Afstemming off.

139-141 Ingekomen en minuten van uitgaande stukken "geheim".
1910-1941

3 pakken

139

1910 - 1932 Litt. O4

jaar/ omsl.	sign.	omschrijving
1910/N		Ranselzak voor onbereden Marechaussee

jaar/ omsl.	sign.	omschrijving
1910/O		Voorstel voor een instructie voor de divisiecommandant
1910/ D2		Inlichtingen gevraagd door Kamerleden naar de toestand bij de Marechaussee
1911/N		Behartiging van de belangen van de ooff.
1911/V		Dienstverrichtingen in burgerkleding
1911/ M2		Detacheringen van a.s. off. der Marechaussee bij de Cavalerie
1911/ D4		Bevordering van off. der Marechaussee 19111916
1912/17 58	G	Oefening in concentratie met spoed
1912/R2		Pensioenen voor de Marechaussee 1912-1913
1913/P		Militaire bijstand
1913/14 69	G	Wensen der Marechaussee Vereniging
1913/17 12	G	Gendarmerie in Albanië 1913-1914
1915/D		Handhaving krijgstucht en bestrijding antimilitarisme
1917/17 42	G	Uitbreiding der Marechaussee 1917-1919
1917/31 34	G	Brigade in de Zaanstreek
1918/41 34	G	Bewaking van Duitse ex-Keizer met gevolg te Amerongen 1918-1924
1920/L		Toelating van communistische revolutionairen
1921/54 5	G	Hervormingen bij de Marechaussee
1921/39 08	G	Ontslag Marechaussee bij huwelijk 1921-1924
1922/30 72	G	Overplaatsingen van personeel der Cavalerie bij het wapen der Marechaussee
1922/39 12	G	Officiersoppassers en dienstpaarden bij de Marechaussee 1922-1924
1923/90 1	G	Aanvulling Marechaussee en Politietroepen
1924/ H3		Bezoldiging off. 1924-1927
1924/33 66	G	Opheffing brigade Sluis
1924/36 46	G	Geest bij het wapen der Marechaussee
1925/E3		Cursussen in het buitenland 1925-1929

jaar/ omsl.	sign.	omschrijving
1925/24 46	G	Gevolgen van de opheffing van het detachement Blokzijl
1925/30 33	G	Regeling inzake vergoeding voor verblijfskosten
1926/M		Hulp bij watersnood
1926/29 9	G	Politionele bijstand
1926/P2		Ereteken watersnood 1926
1926/26 03	G	Bewaking van magazijnen en voorraden
1927/F		Handhaving der krijgstucht
1927/ P10		Rijkspolitie - eenheidspolitie 1927-1928
1927/61 8	G	Internationale samenwerking tegen misdrijven en communisme
1928/61 2	G	Beschouwingen over de rechtspositie bij de Marechaussee
1928/10 84	G	Grensbewaking en Vreemdelingendienst 19281929
1928/25 30	G	Bewaking gevangenis te Scheveningen 19281930
1928/25 41	G	Nestelpinnen bij de Politietroepen
1929/D		Vestiging brigade te Veenhuizen
1929/93 6	G	Voorstel tot opheffing brigade Zwolle
1929/18 05	G	Communistische actie op 1 aug. 1929
1929/19 36	G	Grensbewaking
1930/18 92	G	Vredesorganisatie korps Marechaussee en korps Politietroepen
1931/33 9	G	Tijdelijke sterkte van het wapen langs de grens
1931/F1		Onderscheiding kap. Versteeg voor hippische prestaties
1931/85 8	G	Vorzorgsmaatregelen tegen misdadige aanrandingen 1931-1933
1931/ D6		Bevorderingsvoorschrift Beroeps-Onderofficieren
1931/11 77	G	Detachement te Aalten
1931/ H8		Ontslag van Marechaussees in hun eerste dienstverband

140

jaar/ omsl.	sign.	omschrijving
1932/22 08	G	Bezoldigingen bij het wapen der Marechaussee
1932/ 04		Samenstelling van het wapen der Marechaussee (vermindering van het aantal paarden) 1932-1935

1932/2994G - 1941/377G

jaar/ omsl.	sign.	omschrijving
1932/29 94	G	Brigade te Gouda 1932-1933
1932/F7		Rechtskundige studie off. der Marechaussee 1932-1934
1933/R2		Steun aan wettig gezag
1933/15 56	G	Grensoverschrijding door brigade-commandanten bij afweer zigeuners
1933/25 91	G	Communistische "Rode Dinsdag"
1934/E1		Samenstelling van het wapen der Marechaussee. Overgang van het bereden naar het onbereden gedeelte
1934/ U4		Dislocatie van het wapen der Marechaussee 1934-1936
1934/18 55	G	Onlusten te Amsterdam en Rotterdam
1937/19 49	G	Verblijfplaats voor vreemdelingen als bedoeld in artikel 22 van het vreemdelingen-reglement.
1938/S5		Grensbewaking Rijksvreemdelingendienst 1938-1939
1939/49 8	G	Voorzorgsmaatregelen tegen misdadige aanrandingen
1939/S3		Bezoek ooff. aan congres in België
1940/A1		Verenigingen van en voor militairen
1940/ N1		Verhouding van de Marechaussee tot het binnenlands bestuur
1940/ G3		Opheffing Centrale Onderwijs Inrichting
1940/L2		Officiers encadrering
1940/ H3		Bewapening personeel
1940/ O3		Interpretatie van art. 14 der Oorlogswet
1940/10 75	G	Oorlogservaringen

jaar/ omsl.	sign.	omschrijving
1940/ G4		Medewerking aan vervaardiging van oorlogsmaterieel
1940/ H4		Reorganisatie van het wapen
1940/10 80	G	Waarnemingen tijdens de oorlogsdagen
1940/Y4		Op 5 juli 1940 gaat het wapen der Marechaussee naar de burgerlijke politie over
1940/ D5		Het overgeven van Nederlandse dienstlichtingen aan Duitse autoriteiten
1940/ G5		Opzending van de bij de onderdelen aanwezige beoordelingsbescheiden
1940/ H5		Op nonactiviteitsstelling van off. der Marechaussee
1940/S5		Nota van de president van het H.M.G. aan de leden van het Hof omtrent militaire rechtspleging
1940/B7		Bevorderingen in verband met de reorganisatie van het wapen
1940/ D7		Nonactiviteits van lkol. Versteegh
1940/ M7		Onderzoek gedragingen bij Sportfest te Millingen
1940/V7		Legering van het eskadron Marechaussee te Groningen
1940/K9		Afstemming
1940/ D10		Toezicht op beheer van materialen
1940/ Z11		Antiduitse uitlatingen
1940/ J10 11		Uitbreiding van het aantal paardenartsen bij het wapen der Marechaussee
1940/ S11		Inroepen tussenkomst van Duitse autoriteiten
1940/ Y11		Salariëring off.
1940/ Z11		Opzenden van gevonden meteorologische instrumenten
1940/ D12		Internationale politieradioberichten
1940/ T12		Uitzetten van detachementen buiten de divisie
1940/ S12		Dienst in burgerkleding
1940/		Politieke twistgesprekken

jaar/ omsl.	sign.	omschrijving
Y12		
1940/ B13		Optreden off. ordeverstoringen
1940/ J13		Paardenfokkerij en aankoop paarden door Duitse instanties
1940/14 44	G	Overgang van het wapen der Marechaussee naar de burgerlijke politie op 5 juli 1940
1941/39	G	Opdrachten aan de Marechaussee door Duitse Ortscommandanten
1941/42	G	Bewaking en bezetting van gebouwen en inrichtingen door Nederlandse politie
1941/46	G	Verhouding off. tot het personeel
1941/69	G	Dienstongeval van 1e lt. De Hullu, kap. Van Rhijn, 1e lt. Onderwater en 1e lt. Van Ditzhuyzen
1941/70	G	Aanhouding Marechaussee Stavast
1941/78	G	Plaatsing off. bij de Rijksveldwacht
1941/86	G	Kosten verbonden aan afstammingsonderzoek
1941/92	G	Geneeskundige behandeling off.
1941/95	G	Gedragingen gemeente-politie te Kampen
1941/11 3	G	Voorschrift beoordelinglijsten off.
1941/14 8	G	Aanmeldingsplicht van beroepsoff. op 24 en 25 februari 1941
1941/15 7	G	Aanstelling, bevordering en ranglijst van off. bij de Marechaussee
1941/19 4	G	Huldeblijk aan J.C. Tenkink, gewezen secretaris-generaal van Justitie
1941/26 2	G	Dienst der Marechaussee in de steden
1941/28 8	G	Off. van de Marechaussee blijven off. van de voormalige landmacht op nonactiviteit
1941/28 9	G	Ontslagaanvraag van kol. der Marechaussee, Inspecteur-Generaal der Nederlandse Politie De Koningh en diens vervanging
1941/29 8	G	Eventuele demonstratie op 10 Mei
1941/30 4	G	Ongeregeldheden te Castricum, Aalsmeer, Eindhoven, Nijmegen
1941/30 8	G	Onderlinge verhouding van het wapen der Marechaussee en de W.A.
1941/37 7	G	Politie-opleidingsbataljon

jaar/ omsl.	sign.	omschrijving
1941/38 1	G	Lezing Nederlandse S.S.
1941/39 1	G	N.S.B. Rapport over het dragen van oranje op 30 april 1941
1941/41 9	G	Bewaking barakkenkamp Duitse Wehrmacht
1941/10 12	G	Ontslag off. der Marechaussee
1941/10 42	G	Optreden der Marechaussee tegen communistische actie
1941/10 52	G	Werving van personeel voor politiedienst buiten de landsgrenzen
1941/10 60	G	Aanklacht van de N.S.B. tegen owmr. Bakker
1941/10 64	G	Reorganisatie Directoraten van Politie
1941/10 70	G	Meldingen aan Sicherheitspolizei
1941/10 95	G	Het geven van het V-teken door de Marechaussee
1941/11 35	G	N.S.B.-vijandige uitlatingen van Marechaussee off.
1941/11 40	G	Onderzoek naar politieke overtuiging van off.
1941/11 88	G	Lezing gehouden voor Nederlandse politie
1941/12 08	G	Vragenlijsten hoger politiepersoneel
1941/12 09	G	Bezoldiging off. van het wapen
1941/13 82	G	Militair lidmaatschap van het Vredesgerechtshof voor off. van het wapen der Marechaussee
1942/ niet geag.		Nonactiviteit door reorganisatie van de Nederlandse politie

- 134-135** Agenda's van ingekomen en uitgaande stukken "geheim".
1927 dec 01 - 1941 2 delen
Voor de agenda "geheim" 1909-1912 zie inv.nr. 133.
- 134** 1927 dec 01 - 1940
135 1941
- 123, 283** Halfjaarlijkse inspectieverslagen. 1909-1932 2 pakken
283 1909-1913
123 1914, 1919-1932

-
- 128** Nota met kanttekeningen bij de Dienstvoorschriften van de Marechaussee.
1911 1 stuk
- 142** Algemeen Reglement op de Inwendige Dienst van de Koninklijke Marechaussee en Reglement op de politie, de discipline en de dienst der marechaussee, 1815, met aanvullingen.
(1914) 1 omslag
Vorbereidselen voor een geannoteerde herdruk. Uiteindelijk is belsoten, het Algemeen Reglement in te trekken. Zie inv.nr. 114, 1914/575.
- 143** Koninklijk Besluit van 3 april 1818 no. 148 betreffende uitbreiding van de Marechaussee. Afschrift in tweevoud.
1920 2 stukken
- 127** Nota en concept-nota van de administrateur der Marechaussee betreffende resp. het nieuwe administratiestelsel van het wapen en de verantwoording van de fourage.
1923 2 stukken
- 126** Kranteknipsels en afschriften van krantenartikelen betreffende de Marechaussee.
1925-1926 1 omslag
- 147** Staat van uitzendingen van detachementen Marechaussee voor vervulling van politietaken.
1927-1932 1 stuk
- 125** Afschriften van stukken betreffende de begroting voor de Belgische gendarmerie/Rijkswacht.
1933 1 omslag
- 148** Staat van de standplaatsen van de Marechaussee tijdens de mobilisatie, met bijbehorende kaart.
1939 2 stukken
- 131** Souverein Besluit van 26 oktober 1814 no. 498 betreffende de oprichting van de Koninklijke Marechaussee. Afschrift.
(c. 1932) 1 stuk
- 284** Stukken betreffende de oprichting en organisatie van de politieafdelingen, vanaf 15 juli 1919 het Korps Politietroepen.
1917. 1919-1922 1 omslag

3 EERSTE "DIVISION" (COMPAGNIE?), 1815**132**

Souverein Besluit van 30 januari 1815 no. 1071 tot vaststelling van het "Reglement sur la Police, la discipline et le service de la Marechaussee", met registratie van ontvangst bij de eerste "division" op 3 februari 1815 no. 1398.

1815

1 katern

**4 COMMANDANT VAN DE TWEDE COMPAGNIE (LIMBURG)
MAJ. J.J.C. HOPPENBROUWERS, 1844, 1851**

- 130** Ingekomen en minuten van uitgaande stukken bij/van de commandant van de compagnie Marechaussee te Maastricht, Hoppenbrouwers, betreffende werving voor het wapen. 1844, 1851 1 omslag
- 144** "Beknopt onderrigt (..)", Instructie voor de brigadecommandanten der Marechaussee, z.d. Afschrift door de adjudant-onderofficier belast met de directie van de Instructie-compagnie. (c. 1830) 1 katern
- Blijkens notitie van de inventarisator van het Archief KL afkomstig uit de papieren van de compagniescommandant te Maastricht, Hoppenbrouwers.

5 EERSTE DIVISIE (NOORD-BRABANT), 1866-1886**111**

"Notulenboek", register processen-verbaal van kasopneming en afrekening van de Raad van Administratie van de divisie der Koninklijke Marechaussee in Noord-Brabant.
1866-1886

1 deel

6 COMMISSIE TAK, 1930-1931**145**

Stukken betreffende de instelling, samenstelling, werkwijze, rapportage en ontbinding van de Commissie inzake de doorstroming in het Korps Politietroepen van personeel beneden de rang van officier (Commissie Tak).

1930-1931**1 pak**

Ingesteld bij besluit van de minister van Defensie van 22 februari 1930 kenmerk geheim Litt. V 19, ontbonden bij dito van 11 maart 1931 kenmerk Geheim Litt. N 28.

7 COMMISSIE KAPPELHOF, 1932**146**

Stukken betreffende de werkwijze van de Commissie Kappelhof tot bestudering van uitvoeringsbezwaren aan de bevindingen van de Commissie Tak.

1932

1 pak

Ingesteld bij besluit van de minister van Defensie van 13 april 1932 kenmerk IIIe Afdeling B nummer 143.

De Inspecteur der Koninklijke Marechaussee was voorzitter van deze commissie.

**8 STUKKEN WAARVAN HET VERBAND MET DE ARCHIEVEN
NIET IS VASTGESTELD****105**

Stukken betreffende de compagnie marechaussee te Luxemburg,
deel uitmakend van de derde afdeling.

1818-1823

1 omslag

Op de omslag wordt door "J.S." vermeld: "in september 1957 verspreid
aangetroffen op kamer 33". De stukken behelzen:

- brieven ingekomen bij de successieve compagniescommandanten De Colnet, Deseijl en Brummel, 1818-1822;
- conduitestaten van officieren van de derde divisie, 1822 juli en december;
- conclusie van eis en inventaris van stukken gediend hebbend in het proces voor het Hoog Militair Gerechtshof tegen de commandant van de derde divisie Koninklijke Marechaussee J. Dejardin de Bernabruk wegens plichtsverzuim en malversatie, afschriften (ca. 1822);
- originele stukken, gediend hebbend als bijlagen P, Q, R, S, V, W (2x), X en Y bij een niet geïdentificeerd stuk (komen niet voor in de bovengenoemde inventaris), 1823.

Het juiste verband met het archief van het Algemeen Toezicht op de Koninklijke Marechaussee is niet duidelijk. Rekening moet worden gehouden met de mogelijkheid, dat deze stukken deel uitmaken van een procesdossier.

9 AANVULLING 2010

- 285** Klapper op het bij orders, circulaire, regelingen en voorschriften voor de Koninklijke Marechaussee bepaalde in het tijdvak 1840-1929 met inhoudsopgave
1840-1929 1 deel
Aangelegd in 1899, bijgehouden tot 1929
- 286** Stukken betreffende de beoordeling van personeel behorend tot diverse districten
1939-1940
Diversen 72
- 287-291** Agenda's van ingekomen en uitgegane stukken
1938-1940
- 287** 1938; nrs. 1281-3068, 1939: nrs. 1-275, 1938-1939
- 288** 1939: nrs. 0267 -2357, 1939
- 289** 1939: nrs. 2358-3341, 1940: nrs. 1-1187, 1939-1940
- 290** 1940: nrs. 1188-3286, 1940
- 291** 1940: nrs. 3287-3899, 1940

BIJLAGEN

CONCORDANTIES VAN VROEGERE NUMMERINGEN NAAR DE HUIDIGE

1 BESTANDDEEL KMAR IN COLLECTIE VAN THIELEN

De vroegere nummers in de collectie van Thielen zijn in deze inventaris ongewijzigd overgenomen; betreft de nrs. 1-104

2 BESTANDDEEL KMAR AFKOMSTIG VAN ARCHIEF KL

oud nr.	thans
AA 1	toegevoegd aan 20, 106, 108, 136; alsmede gehele nrs. 131, 132, 143, 144
AA 2	108
AA 3	108, 109
AA 4	109, 110
AA 5	110, 112
AA 6	112, 113
AA 7	113, 114
AA 8	114, 115
AA 9	115
AA 10	115, 116
AA 11	116, 117
AA 12	117, 118
AA 13	118, 119
AA 14	119
AA 15	119, 120
AA 16	121
AA 17	122, 283
AA 18	122, 123
G 1	133-135
G 2	107, 111, 124
GG 1	136-138
GG 2	138, 139
GG 3	139
GG 4	139, 140

oud nr.	thans
GG 5	140, 141
GG 6	145, 146